

T.C.
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YEREL YÖNETİMLERİN GENÇLİK POLİTİKALARI SULTANBEYLİ
İLÇESİ ÖRNEĞİ

YÜSEK LİSANS TEZİ

Faruk AKTAŞ

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı

ŞUBAT 2023

T.C.
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YEREL YÖNETİMLERİN GENÇLİK POLİTİKALARI SULTANBEYLİ
İLÇESİ ÖRNEĞİ

YÜSEK LİSANS TEZİ

Faruk AKTAŞ
(181239013)

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı Dr. Öğr. Üyesi Ece ERBUĞ

ŞUBAT 2023

T.C.
İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Formu

Enstitümüz, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Yüksek Lisans Programı (181239013) numaralı öğrencisi Faruk AKTAŞ'ın “*Yerel Yönetimlerin Gençlik Politikaları Sultanbeyli İlçesi Örneği*” adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 08.02.2023 tarihli kararı ile oluşturulan jüri tarafından *Oy Birliği* ile *Yüksek Lisans* tezi olarak *Kabul* edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

Tez Savunma Tarihi: 24/02/2023

1) Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Ece ERBUĞ

2) Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÖZCAN

3) Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Fikriye Gözde MOCAN

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Yerel Yönetimlerin Gençlik Politikaları Sultanbeyli İlçesi Örneği ” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim (24/02/2023).

Faruk AKTAŞ

ÖNSÖZ

Yüksek lisans tezi olarak hazırlamış olduğum bu çalışmamda tezimin danışmanlığını üstlenip, tezin planlanmasından sonuçlanmasına kadarki tüm süreçte bilgilerini ve deneyimlerini benimle paylaşan, bana yol gösteren, kıymetli vaktini bana ayıran değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Ece ERBUĞ'a,

Yüksek lisans tez savunmamda jüri üyesi olarak yer alan, çalışmama katkı veren değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Fikriye Gözde MOCAN'a,

Gerek yüksek lisans ders döneminde gerekse de tez döneminde engin bilgi ve birikiminden faydalanma imkânı bulduğum, farklı bakış açısıyla ufkumu açan, tanımaktan onur duyduğum değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÖZCAN'a,

Yüksek lisans eğitim sürecimde sabır ve anlayışı ile çalışmamda büyük katkısı olan, en büyük destekçim, hayat arkadaşım Selin Timuçin AKTAŞ'a,

Sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Şubat 2023

Faruk AKTAŞ

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
KISALTMALAR.....	vi
ÇİZELGE LİSTESİ.....	vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
ÖZET.....	ix
ABSTRACT	x
1. GİRİŞ	1
2. GENÇLİK ÜZERİNE POLİTİKALAR	4
2.1 Genç ve Gençlik Kavramları.....	4
2.2 Gençlik ve Yerel Yönetimler	5
2.3 Yerel Yönetim Politikaları.....	6
2.4 Gençlik Politikası	7
2.5 Gençlik Politikasının Temel Aktörleri	9
2.6 Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Ulusal Gençlik Politikaları	10
2.7 Ülkemizdeki Yerel Gençlik Politikaları	13
2.8 Ulusal ve Uluslararası Boyutta Gençlik Politikalarının Gelişimi	13
2.9 Kurum ve Kuruluşlarda Gençlik Politikaları	17
2.9.1 Hukuki düzenlemeler	17
2.9.2 Hükümet programlarında gençlik politikaları	19
3. TÜRKİYE'DEKİ GENÇLİK ÇALIŞMALARI	21
4. YEREL YÖNETİMLER VE YAPILARI	26
4.1 Yerel Yönetimin Tanımı.....	26
4.2 Yerel Yönetiminin Özellikleri.....	27
4.3 Yerel Yönetimlerin Önemi	27
4.4 Yerel Yönetimlerin Yapısı.....	29
4.4.1. İl Özel yönetimi	29
4.4.2 Belediyeler.....	31
4.4.3 Büyükşehir belediyeleri	33
4.4.4 Köyler ve muhtarlıklar	33
4.5 Türkiye'de Yerel Yönetim Reformu	34
5. SULTANBEYLİ İLÇESİ VE SULTANBEYLİ BELEDİYESİ GENÇLİK POLİTİKALARI	36
5.1 Sultanbeyli İlçesi ve Tarihi	36
5.2 Sultanbeyli İlçesi Demografik Yapısı	38
5.3 Sultanbeyli'nin Sosyo-Kültürel Yapısı.....	40
5.4 Sultanbeyli İlçesinin Eğitim Durumu	41
6. YÖNTEM VE BULGULAR.....	43
6.1 Araştırmanın Amacı ve Kapsamı	43
6.2 Bulgular	44
6.2.1 Ankete katılanların demografik özellikleri	44

6.2.2 Ankete katılan gençlerin eğitim durumu	46
5.2.3. Ankete katılan gençlerin çalışma hayatı	48
6.3 Ankete Katılan Gençlerin Yaşam Memnuniyeti	50
6.3.1 Ankete katılan gençlerin sosyal eşitsizliklerle karşılaşma durumu	54
6.3.2 Ankete katılan gençlerin serbest zaman tercihi	55
6.3.3. Ankete katılan gençlerin gönüllülük faaliyetlere katılımı	57
6.3.4 Ankete katılan gençlerin öncelikli gördüğü problemler	58
7. SONUÇ VE ÖNERİLER	62
KAYNAKLAR	66
ÖZGEÇMİŞ	70

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
GSB	: Gençlik Spor Bakanlığı
M	: Madde
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu
VB	: Ve benzeri
VD	: Ve diğerleri
YİKB	: Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 5.1: Sultanbeyli'nin Nüfusu (2011-2021)	38
Çizelge 5.2: Sultanbeyli'nin Yıllık Nüfus Artışı (Binde) (2008-2021).....	39
Çizelge 5.3: Yaş Gruplarına Göre Nüfus (2021 Yılı)	39
Çizelge 5.4: Nüfusa Kayıtlı Olunan İle Göre İlçe Nüfusu Dağılımı	40
Çizelge 5.5: Yaş Gruplarına Göre Toplam Nüfus	40
Çizelge 5.6: Yaş Gruplarına Göre Eğitim İstatistikleri(2021)	41
Çizelge 6.1: Türkiye, İstanbul ve Sultanbeyli Gençlik Yaş Grubu Dağılımı	44
Çizelge 6.2: Yaşa Göre Demografik Dağılım	44
Çizelge 6.3: Cinsiyete Göre Dağılım.....	45
Çizelge 6.4: Eğitim durumu	45
Çizelge 6.5: Ankete Katılanların Aylık Toplam Hane Geliri	45
Çizelge 6.6: Ankete Katılanların Yaş Gruplarına Göre Bitirilen Eğitim Düzeyi	46
Çizelge 6.7: Ankete Katılanların Yabancı Dil Bilme Durumu	47
Çizelge 6.8: Ankete Katılanların İhtiyaç Duydukları Eğitimler	47
Çizelge 6.9: Ankete Katılanların Çalışma Durumu	48
Çizelge 6.10: Cinsiyet ve Medeni Duruma Göre Çalışmama Sebebi	48
Çizelge 6.11: Ankete Katılanların ve Bir İşte Çalışanların İşteki Dağılımı	49
Çizelge 6.12: Çalışılan İş Yerinin Faaliyet Gösterdiği Sektör.....	49
Çizelge 6.13: Çalışanların Eğitim Aldıkları Alanla İlgili Bir İşte Çalışma Durumu	50
Çizelge 6.14: Çeşitli Konularda Yaşamdan Duyulan Memnuniyet Düzeyleri	50
Çizelge 6.15: Yaşa Göre Çeşitli Konularda Yaşamdan Duyulan Memnuniyet Düzeyleri	51
Çizelge 6.16: Eğitim Düzeyine Göre Çeşitli Konularda Yaşamdan Duyulan Memnuniyet Düzeyleri.....	51
Çizelge 6.17: Ailenin Gelir Düzeyine Göre Çeşitli Konularda Yaşamdan Duyulan Memnuniyet Düzeyleri.....	52
Çizelge 6.18: Sultanbeyli'de Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi	52
Çizelge 6.19: Sultanbeyli dışında başka bir ilçede yaşama isteği	53
Çizelge 6.20: Gençlerin Farklı Konular İle İlgilenme Düzeyi.....	53
Çizelge 6.21: Sosyal Eşitsizliklerle Karşılaşma Durumu	54
Çizelge 6.22: Araştırmaya Katılanların Ayrımcılığa Maruz Kalma Nedenleri	55
Çizelge 6.23: Demografik Özelliklere Göre Sosyal Medya Tercihi	55
Çizelge 6.24: Gençlerin Gündemi Takip Etme Durumu	56
Çizelge 6.25: Gönüllü Bir Faaliyete Katılma Durumu.....	57
Çizelge 6.26: Sivil Toplum Kuruluşuna Üye Olma	57
Çizelge 6.27: Konularına Göre Sultanbeyli'de Sunulan Hizmetlerden Memnuniyet	58
Çizelge 6.28: Demografik Özelliklere Göre Sultanbeyli'de Sunulan Hizmetlerden Memnuniyet.....	59
Çizelge 6.29: Sultanbeyli'nin En Önemli Sorunları.....	59
Çizelge 6.30: Sultanbeyli'de Yaşayan Gençlerin Problemleri	60

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 5.1: Aydos Kalesi	36

YEREL YÖNETİMLERİN GENÇLİK POLİTİKALARI: SULTANBEYLİ İLÇESİ ÖRNEĞİ

ÖZET

Bu araştırmada yerel yönetimlerin gençlik politikalarında Sultanbeyli ilçesinin gençlik politikaları değerlendirmesi yapılmıştır. Sultanbeyli Belediyesi Strateji müdürlüğü tarafından 11.06.2021-21.06.2021 tarihleri arasında, ilçenin 15 mahallesinde ikamet eden 15-29 yaş aralığındaki gençlere yapılan anket çalışmasının verileri ve istatistikler analiz edilmiştir.

Ankete katılanların kadın-erkek oranı ile eğitim durumları ve çalışma alanları hakkında bilgi verilmiştir. Ankete katılan gençlerin yaşam üzerinden en memnun oldukları konu “aile hayatı” gelmektedir. Ekonomik durum ve sosyal hayattan duyulan memnuniyet yaşın ilerlemesi ile memnuniyetin azaldığı görülmektedir. Genel anlamda bakıldığında yaşamdan en çok memnun olan yaş grubu ise 15-19 yaş aralığını kapsamaktadır. Ayrıca eğitim düzeyi artıkça yaşamdan duyulan memnuniyet arttığı gözlemlenmiştir. 15-29 yaş arası gençlerin en çok ilgi duyduğu ve ilgilendiği konu çevre ve doğa konusu iken, en az ilgi duydukları konu politikadır.

Gençlerin eğitim ve gelir seviyesi artıkça sağlıklı yaşam ve spor gibi konulara ilgileri artmaktadır. Ayrıca yaş artıkça spora olan ilgileri azalmaktadır. Gençlerin yaygın kullandığı sosyal medya tercihi Instagram’dır. Kadınların kullanma oranı erkeklerden yüksektir. Gençler Instagram’ı sosyalleşme aracı olarak görmektedirler. Gençlerin herhangi bir Sivil Toplum Kuruluşuna (STK) üye oranı çok düşüktür. Üye olanlar ise en yüksek oran ile Kızılay’dır.

Sultanbeyli’de, gençlerin en çok memnun oldukları; toplu ulaşım olanakları, ilçede genel güvenlik ve ilçedeki yeşil alanlar olduğu görülmektedir. En az memnun oldukları hizmet ise sosyalleşme hizmetleri (Kültürel faaliyetler, mekânlar vb.)’dir. Gençlerin en önemli gördükleri problemler iş sahası eksikliği, gelecek kaygısı ve eğitimidir. Yapılan çalışmalarda gençler dikkate alınarak yapıldığında alanlardaki memnuniyet seviyesinin yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırma yerel alanda gençlere yönelik yapılan faaliyetlerin gençler tarafından pozitif veya negatif olarak gördükleri faaliyetleri ortaya koymaktadır. Ortaya konulan faaliyetlerin eksik yönleri için de neler yapılabileceği açıklanmıştır.

Araştırmanın birinci bölümünde gençlik politikaları üzerinde durulmuştur, ikinci bölümünde Türkiye’deki Cumhuriyet’ten günümüze kadar yapılan gençlik çalışmaları dönemsel olarak ele alınmıştır. Üçüncü bölümünde yerel yönetimler ele alınmış, dördüncü bölümünde Sultanbeyli Belediyesinin gençlik politikaları incelenmiştir. Beşinci bölümünde yapılan anketler sonucunda elde edilen veriler incelenmiştir ve son olarak altıncı bölümde ise analiz neticesinde elde edilen sonuçları ve öneriler yazılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Yerel Yönetimler, Gençlik, Gençlik Politikaları, Sultanbeyli İlçesi*

YOUTH POLICIES OF LOCAL GOVERNMENTS: THE CASE OF SULTANBEYLİ DISTRICT

ABSTRACT

In this research, the evaluation of the youth policies of Sultanbeyli district in the youth policies of local governments was carried out. The data and statistics of the survey conducted by Sultanbeyli Municipality Strategy directorate on young people between the ages of 15-29 residing in 15 neighborhoods of the district between Dec. 11.06.2021 and 21.06.2021 were analyzed.

Information was given about the ratio of male to female respondents, as well as their educational status and fields of study. The topic that the young people participating in the survey are most satisfied with, over their life time, is “family life”. It is observed that satisfaction with the economic situation and social life decreases with the progression of age. In general, the age group that is most satisfied with life covers the December 15-19 age range. In addition, it has been observed that the satisfaction with life increases as the level of education increases. While the topic that young people between the ages of 15-29 are most interested in are the environment and the nature, the topic that they are Decently interested in is politics.

As the levels of education and income of young people increase, their interest in topics such as healthy living and sports increases. In addition, as age increases, their interest in sports decreases. The social media preference that young people use widely is Instagram. The rate of use by women is higher than that of men. Young people see Instagram as a socializing tool. The membership rate of young people in any Non-Governmental Organization (NGO) is very low. Those who are members are the Red Crescent with the highest ratio.

In Sultanbeyli, it is seen that the young people are most satisfied with; there are public transportation opportunities, general security in the district and green areas in the district. The service they are least satisfied with is socialization services (Cultural activities, places, etc.). The most important problems that young people see are lack of a job site, anxiety about the future and education. In the studies conducted, it is seen that the satisfaction level in the fields is high when it is done by taking into account young people.

The research reveals that the activities carried out for young people in the local area are considered positive or negative by young people. It is also explained what can be done for the missing aspects of the activities revealed.

In the first part of the research, the focus was on youth policies, and in the second part, the youth studies conducted in Turkey from the Republic to the present day were covered periodically. In the third part, local governments were discussed, and in the fourth part, the youth policies of Sultanbeyli Municipality were examined. In the

fifth part, the data obtained as a result of the surveys were examined, and finally, in the sixth part, the results obtained as a result of the analysis and recommendations were written.

Keywords: *Local Governments, Youth, Youth Policies, Sultanbeyli District*

1. GİRİŞ

Yaşadığımız bu dönemde ilçe belediyelerin yaptığı hizmetlerin (göç, şehirleşme, altyapı ve üstyapı vb.) çeşitliliği artmış durumdadır. Yerel yönetimler belli başlı hizmetlerin yanında birçok alanda da hizmetler sunmaktadır. Odak noktası insan olan hizmetlerin içine; eğitim, kültür, spor, istihdam gibi alanlar eklenmiştir. Bahsettiğimiz bu alanların var olması sosyal belediyeçilik anlayışının var olduğunu ve insanın, özellikle gençlerin ön plana alındığını göstermektedir.

Gençlik kavramı; birçok kavramla veya tanımla ifade edilmektedir. Bunlarda insanların biyolojik, psikolojik, toplumsal, kültürel ve ekonomik yönden özellikleri ifade edilir. Bazı kaynaklara göre ise gençlik; zihin bakımından gelişmemiş, yaşı ilerlememiş, dinç, gelişmekte olan, kısa bir geçmişi olan ve deneyimi az olan bir birey olarak ifade edilir (Barry, 2015). Ülkemizde ise bu kavram milli eğitim, gençlik, spor, kadın, aile ve kültür politikalarına göre, 14-29 yaş aralığında olanlar genç olarak kabul edilmektedir. Birleşmiş Milletler (BM), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) ve Dünya Bankası (DB), 15-24 yaş aralığındaki kişileri “genç” olarak ifade eder. Avrupa Birliği’nin (AB) bazı raporlarında da gençler 15-29 yaş aralığındakiler olarak gösterilir (Gür vd., 2012). Toplum olarak kabul edilen genel görüşe göre sorumluluk sahibi bireyler genç kabul edilir. Buna göre gençlik döneminde bireylerin eğitim, öğretim, kültür ve medeniyet temelli olması gerekmektedir. Bundan dolayı gençlerin çok iyi gelişmiş bir şekilde hayata hazırlanmaları büyük önem arz etmektedir.

Gün geçtikçe yerel yönetimlerin hizmet alanlarında ve diğer alanların başında gençlik ve gençlik politikaları ön planda yer almaktadır. Her alanda olduğu gibi her hizmetin ve hedefin odak noktasında insan yer almaktadır. Bu çalışmada ulaşılmak istenen; gençlik politikalarını değerlendirmek ve yerel yönetimlerin gençlik politikalarını incelemektir. Yerel yönetimlerin yaptığı gençlik hizmetleri ve gençlere yönelik politikadaki rollerinin neler olduğunu belirlemektir. Bu çalışmada mevcut gençlik politikalarının yerel yönetimlerdeki etkisi belirlenip, yerel yönetimlerin gençlik politikalarında öncelik verme veya hangi politikalara daha çok dikkat

edilmesi gerektiği incelenmiştir. Yerel yönetim politikalarının, gençlerin olumsuz yönlerini ne derece engelleyici olduğu ve olumlu yönlerinden ne derece yararlanılabileceği hakkında da veriler sunmayı amaçlayan çalışmada, ana problem yerel yönetimin gençlere yönelik yeterli ve yararlı hizmet sunup sunmamasının belirlenmesidir.

Türkiye’de nüfusun çoğunluğu büyük şehirlerde yaşamaktadır. Burada hayatını sürdürenlerin önemli bir kısmını gençler oluşturmaktadır. Gençler toplumun dinamik kısmı temsil eder. Bu dinamizmin gerçekleştiği bir mekân olarak şehirler ve onu meydana getiren ilçeler, gençlere çeşitli imkânlar sunmakta, aynı zamanda onları çeşitli imkânlardan da mahrum bırakmaktadır. Gençlerin yaşadıkları ilçeye, mahalleye, mekâna aidiyet duymaları ve sorumluluk sahibi olmaları oldukça önemlidir. Yine gündelik yaşamın ve yapılı çevrenin güzelleştirilmesi herkes için olduğu gibi gençler açısından da değerlidir. Bunun için gençlerin yaşadıkları mekânla kurdukları ilişkiyi ve gençlerin bu mekân bağlamındaki taleplerini iyi anlamak gerekmektedir.

İnsan sosyal bir varlıktır ve aynı zamanda birçok gereksinime ihtiyaç duyar. İnsan yaşadığı çevrede ihtiyaçları (eğitim, sosyal alanlar, istihdam, ulaşım vb.) karşılandığı ölçüde mutlu olur ve yaşadığı yeri benimser. Şehirlerde yaşayan nüfusun önemli bölümünün gençler olduğunu düşünürsek bu ihtiyaç alanların giderilmesi gençlerin mekanla kurdukları ilişki açısından oldukça önemlidir.

Bu nedenle bu çalışmada bir ilçede yaşayan genç nüfusun yaşadığı sorunlar ve bu sorunlara yerel yönetimler olarak nasıl bir çözüm yolu geliştirilmeli sorusunun cevabı aranmış ve çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla, Sultanbeyli Belediyesi Strateji Müdürlüğü tarafından 2021 yılında gençlik politikaları üzerine yapılmış olan anket sonuçları içerik analizine tabi tutulmuştur.

Araştırmanın birinci bölümünde gençlik politikaları üzerinde durulmuştur. Genç ve gençlik kavramları açıklandıktan sonra yerel politika ve gençlik politikaları kavramları incelenmiştir. Ayrıca gençlik politikasının temel aktörleri, Gençlik ve Spor Bakanlığının ulusal politikaları, ulusal ve uluslararası gençlik politikalarının gelişimi ve hükümet programlarından gençlik politikaları üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın ikinci bölümünde Türkiye'deki gençlik çalışmaları üzerinde durulmuştur. Cumhuriyet'ten günümüze kadar yapılan gençlik çalışmaları dönemsel olarak ele alınmıştır.

Araştırmanın üçüncü bölümünde yerel yönetimler incelenmektedir. Genel anlamda yerel yönetim kavramı, yerel yönetim yaklaşımları, yerel yönetim kuruluşları, yerel yönetimin olumlu yanları, Türkiye'de yerel yönetimlerin gelişimi, küreselleşmenin yerel yönetimlere olan etkileri ve Türkiye'de Yerel Yönetim Reformu incelenmiştir.

Araştırmanın dördüncü bölümünde Sultanbeyli Belediyesinin gençlik politikaları incelenmiştir. Bu bölümde öncelikle Sultanbeyli ilçesi ve tarihi hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Sonrasında Sultanbeyli ilçesi demografik yapısı, Sultanbeyli'nin sosyo-kültürel yapısı ve Sultanbeyli ilçesinin "Eğitim Durumu" ayrıca verilmiştir.

Araştırmanın beşinci bölümünde mevcut anketlerden edinilen bulguların analizi sonucunda elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Son bölümde ise analiz neticesinde elde edilen sonuçlar ve öneriler yazılmıştır.

2. GENÇLİK ÜZERİNE POLİTİKALAR

2.1 Genç ve Gençlik Kavramları

Toplum veya toplumlar arasında genç ve gençlik kavramları farklı anlamlarda kullanılır. Bundan dolayı dünyanın farklı yerlerinde birbirinden farklı tanımlar ile ifade edilmiş, gençlerin beklentileri ve ihtiyaçları bu farklılıklara göre oluşturulmuştur. Bununla birlikte her ülke kendine özgü gençlik politikalarını uygular. Bu uygulanan politikalar ışığında gençler kendilerine özgü yaşam sürdürdükleri bu gençlik yıllarını birbirlerinden farklı olarak kendilerine has yaşarlar (Şentuna, 2009). Buna bağlı olarak, dünyada her ülkenin kendine özgü genç ve gençlik politikalarının olduğu ve buna göre şekillendiği söylenebilir.

Birleşmiş Milletler 15-25 yaş arasında bulunan eğitim ve öğretimine devam eden ve hayatını sürdürmek için çalışmayan kişiler genç olarak tanımlanır. UNESCO'da aynı tanımlamayı yapmıştır. UNESCO tarafından yapılan tanıma göre, "Öğrenimine devam eden ve yaşamını sürdürmek için bir işte çalışmayan, kendine özel bir evi olmayan, büyük hayal gücü olan, cesaretli olmanın çekingen olmaya, maceracı olma isteğinin rahatlığa üstün geldiği insandır" (Sarı, 2011).

Araştırmacılara göre genç tanımını ülkeler kendi demografik yapılarından çok evrensel kriterler çerçevesinde yapılması gerektiğini dile getiriyorlar. İnanır'a göre genç kavramı "Okul içinde veya okul dışında elde ettiği bilgileri ve eğitime bağlı olarak içinde bulunacağı ortamlarda karşı karşıya kalabileceği problemleri çözebilecek donanıma sahip, aldığı eğitimle birlikte sisteme ilişkin bilgi sahibi olan umutlu ve özgüvenli toplum içinde olmak istediği konumu elde etmek için şartları zorlayan ve çabalayan tüketim kapasitesi yüksek ve kendini tükettiklerine bağlı olarak tanımlama eğiliminde olan tez canlı ve dinamik insan" şeklinde ifade etmiştir (İnanır, 2005).

Bazı yazarların gençlik tanımları: Arı ve Benli (2001)'ye göre gençlik ifadesi "Kişilerin üretime hiçbir katkı sağlamayarak sürekli olarak tüketim yapan bireylerdir. Ayrıca çocukluk döneminden çıkış olarak ifade edilir. Fakat çocukluktan çıkış ile

üretime giriş arasında tam olarak belirlenmeyen bir dönem vardır. Bu dönem içerisindeki belirsizlik gençlik döneminin sınırlarının tam olarak belirlenmesine olanaksız hale getiriyor Bilhan (1996)'a göre gençlik kendini bilerek yetiştirmesi ve sorumluluk duygusunun olduğu dönemi kapsar. Ayrıca sosyal yapı içerisinde kendilerine yer bulma ve kendilerini toplum içerisinde gösterme zamanının geldiğini fark ederler ve kültürel anlamda da yetkin olmaya, bununla birlikte farklı yetenekler kazanmak için hazır olurlar''

Gençlik tanımı yapılması kadar, gençlik yaklaşımları çok önemlidir. Örneğin Steinberg'e göre farklı uzmanlık alanlarında çalışanların gençliğe bakışları farklı şekilde olabiliyor. Mesela bir avukat için kanunlar ile belirlenmiş yaş aralığı, bir eğitimci için farklı seviyedeki öğrencilerin arasındaki farklar, bir biyolog için ise bir bireyin ergenlik döneminin başlaması ve ergenlik döneminin bitmesi arasındaki süre onun için önemlidir. Burada şunu çıkarabiliriz gençlik belirli bir yaş aralığına koyulmadan gençlerin ekonomik, sosyal ve siyasi durumları arasında farklı ilgileri, ihtiyaçları ve şartlara bağlı olarak analiz edilmelidir (Steinberg, 2007).

Gençlik tanımı Türkiye'de iki farklı bakış olduğunu görebiliriz. Türkiye'de gençliğin birinci tanımı gençliğin sahip olduğu bilgi ve yeteneklerini yaralı bir şekilde kullanması, ikinci tanım ise gençliğin bilinç olmamasından dolayı kötü alışkanlıklara yönelebileceklerinden dolayı sahip çıkılması gereken gençlik (Yentürk, Nemrut ve Kurtaran, 2008).

Milli Eğitim Bakanlığı ifade ettiği gençlik tanımı: "Gençlik buluş çağına eren ve ruhsal olarak çocukluğun bitişi ile toplum içinde sorumluluk sahibi olma dönemi olan 12 ile 24 yaş arasında kalan dönemdir. 12 ile 24 yaş aralığı genç bireylerin ergenlik dönemine bağlı olarak birden fazla yönü ile olgunluğa erişme zamanını kapsar (Tavukçuoğlu, 1999). Bunlara bağlı olarak kentleşme ile modernize olan gençlik eğitim alanındaki gelişmeler ve endüstri gelişmeleri sonucunda, şimdiki toplumsal kategori oluştuğunu yapılan tarihi araştırmalardan ortaya çıkmaktadır (Şahin, 2007).

2.2 Gençlik ve Yerel Yönetimler

Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan ve çok önemli bir şartname olan "Gençlerin Yerel ve Bölgesel Yaşama Katılımına İlişkin Yeniden Düzenlenmiş Avrupa Şartı"

belgesi gençlerin sosyal hayata dahil olmalarına sağlamak için yerel yönetimlerin gençliğe karşı sorumluluklarını neler olduğu ile ilgili önemli bir belgedir. Bu belge üç ana temel üzerine kurulmuştur.

Birincisi olan, Yerel ve Bölgesel anlamda gençlerin hayatın içine katılması ile ilgili yapılan ve geliştirilen politikalar tüm yurttaşlar için geliştirilen politikaların bir parçasıdır. Yerel ve bölgesel yönetimlerde izlenen politikalarda gençliğe yönelik izlenen politikalar bulunmalıdır. Eskiden ve günümüze kadar her dönemde gençlik kavramı bulunduğu dönem ve toplumun geleceğine etki eden çok önemli bir faktördür. Bundan dolayı kentlerin gelişmesi ve ilerlemesi için gençlerin önemi çok büyüktür. Gençler bir toplumu ve dönemin gelişimine ve farklı misyonlara yönelmesini, toplumun inkişaf etmesine büyük katkıları vardır.

İkincisi ise bütün gençleri kapsayacak şekilde ayrımcılık yapılmadan katılımı sağlanması gerekiyor. Üçüncü madde ise gençler içerisinde imkânları olmayanların katılım sağlayabilmesi için onlara bu imkanlara ulaşabilmeleri için özel ilgi gösterilmesi gerekiyor. Türkiye’de yerel yönetimlere bakıldığında gençlik faaliyetlerinin desteklendiği ve onlara yönelik faaliyetler yapıldığını genel anlam tüm yerel yönetimlerde olmadığı söylenebilir. Bazı yerel yönetimlerin gençlik çalışmaları içerisinde olan projeleri kurumlar aracılığı ya da doğrudan desteklemeler yapmaktadır (Kurtaran vd, 2012).

2.3 Yerel Yönetim Politikaları

Politika sözcüğü Antik Yunan’da “polis” anlamına gelen ve şehir devleti olarak tanımlanan sözcükten meydana gelmiştir. Antik Yunanlılarda dile getirilen şehirler birer devleti oluşturuyordu. Yerel politika, belirli sınırları olan ve kendi içerisinde politikaları olan yönetime denir. Ayrıca yerel politikada çalışma yapan birimlere merkezi yönetimin temsilcilikleri veya siyasal partilerin örgütlenmeleri diyebiliriz (Akdoğan, 2007). Yerel politika denildiğinde şehir ve şehrin yönetimine etki eden tüm faktörlere denir. Şehir ise içerisinde şehre değer katan medya kuruluşlar, vakıflar, sivil ve toplum kuruluşları ve siyasal partiler farklı alanlarda buldukları şehre değer katarlar.

Sanayi devrimi ile birlikte kentlere doğru bir göç başlamıştır. Bununla birlikte hızlı bir gelişim ve kentlerdeki güç dengeleri üzerine etkileri olmuştur. Bunun ile birlikte

kentlerin yönetilmesine ilişkin yeni düzenler kurulmuş ve yönetim şekillerinde yeni adımlar atılmıştır (Keleş, 2016). Sanayi devrimi kentlerde yeni yönetim modelleri ortaya çıkmıştır çünkü kentlerdeki artan nüfus farklı plan projelerin ortaya çıkarmıştır.

Kamu hizmetleri ülkenin tamamını kapsayacağı gibi belirli şehir ve bölgeleri kapsayabilir. Kamu ile yürütülen hizmetler tamamına kamusal hizmet olarak adlandırılır (Karakılçık, 2013). Bazı kamusal hizmetler yerel yönetimlere devredildiği için bu hizmetlerin yerel politikalar çerçevesinde değerlendirilmesi gerekiyor. Yerel yönetimler üzerinde çok sayıda etkili olan siyasal faktörler vardır. Burada yerel yönetimler üzerinde tekili olan faktörler iyi analiz edilmesi, ayrıca yerel yönetimlerin oluşum şartlarını nasıl oluştuğunu kavramaktır.

Yerel politika, yerel siyaset ve kentsel politika kavramları yerel yönetimlerde birçok anlam ile ifade edilir. Bu kavramlar yerel yönetimlerde alınacak kararların ve oluşturulacak politikalar bu kavramlar ile oluşturulur. Genel anlamda ise yerel siyasetin içerisinde bulunan sivil ve özel yapılar, kamu, şehir hayatını ve ticaretin konularını içerisine almaktadır (Çukurçayır, 2007). Ayrıca bu kavramlar kentleşme, sanayileşme, merkezi yönetim ile yerel yönetim arasındaki bağı, siyasilerin kentlerdeki işlevlerini, kültürel gelişimini, yerel seçimleri ve şehir içerisindeki şehre katkısı olan tüm sivil toplum kuruluşlarını da içerisine almaktadır.

2.4 Gençlik Politikası

Gençler için yapılacak olan politikaların temel amacı; gençlerin adalet değerlerini savunan ve toplumun yapıcı bir unsuru, ayrıca çalışma yaşamında ve sivil toplum kuruluşlarında aktif bulunmalarını sağlayarak onların bilgi ve becerilerini geliştirecek şartları oluşturmaktır. Gençlik politikalarında başarılı olabilmek için, gençlere yönelik belirli kriterlerin belirlenmesi ve hedef kitle için bu kriterler çerçevesinde hareket edilmelidir (Denstad, 2009). Bununla birlikte gençlik politikaları için bir yol çizilmesi yani belirli bir strateji, hedef kitle, uygulama planları ve bu süreçlerde istatistik oluşturulması önemlidir.

Genç bireyleri cinsiyet, yaş, eğitim durumu, yaşadıkları toplum, aile ilişkileri ve kültürel yaşamları dikkate almak bu gençler ile nasıl uygun bir bağ kurulabileceği açısından çok önem arz etmektedir. Ayrıca ulusal politikaların şekillendirmesi için de

önemlidir. Gençlik politikalarının amacı, genç bireylerin potansiyellerinin keşfedilmesi ve toplumsal, kültürel ve ekonomik açıdan gelişime katkılarını sağlamak için gereken destek ve politika oluşturulmalıdır (Siurala, 2005). Gençlik politikası; yalnızca genç bireylerin sorunlarının çözülmesi veya karşı karşıya kalabilecekleri risklerin önlenmesi ile ilgili değildir. Bununla birlikte gençlere ilişkin olumlu beklentilerin de geliştirilmesi ile ilgili bir süreçtir. Bu yaklaşım, genç bireyleri bir sorun olarak görmek yerine bir güç ve sinerji kaynağı şeklinde görmeyi savunmaktadır (UNICEF, 2011).

Gençlik politikaların oluşturulması sürecinde, bu politikaların merkezinde bulunan gençlerin doğrudan veya dolaylı olarak onları ilgilendiren konulara katılım sağlamaları gerekiyor. Ayrıca bu katılım konunun içerik ve kapsamı kadar önemlidir. Gençlerin politikalara katılım sağlaması, kendi ihtiyaçları doğrultusunda yapılacak politikanın içeriğinin kendilerine göre şekillenebileceği bir politika oluşturabilirler (Kurtaran vd, 2008).

Genç bireylerin değişim ve gelişim süreçlerinin öznesi konumunda bulunabilecekleri, kendilerini gerçekleştirebilecekleri, güçlü hale gelebilecekleri ve ezberci yapının ötesinde kendisini ifade edebilecekleri, farklı kimlik ve kültürlerin bütünleşebileceği ortamların ve imkanların oluşturulması gençlik politikalarının en önemli stratejisidir (Yentürk vd, 2008). Gençlik politikaları çok hızlı bir şekilde gelişim ve değişim gösteren bir unsur olduğu için gençleri ilgilendiren ve tüm alanları kapsayan, farklı politikaları içeren tüm düzenlemeler koordinasyonlu bir şekilde bir yapı oluşturmaktır. Burada gençlik politikaları çok değişkenlik gösteren ve farklı bileşenleri olan bir yapı olarak gösterilir (Acar, 2008).

Howard'a göre gençlik politikası, devletlerin ve sivil toplum kuruluşları ile birlikte, gençlerin de içerisinde bulunduğu geniş kapsamlı bir eylem sürecidir (Howard, 2007). Günümüze baktığımızda gençlik politikalarının merkezi yönetim tarafından belirlendiği algısı değişmeye başlamıştır. Bunun yanında küreselleşme ve jeopolitik iş birliğinin etkisi de çok büyüktür. BM bünyesinde yer alan Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'nün yanı sıra Avrupa Komisyonu (AK) gibi dünyada yer alan sivil toplum örgütlerinin gençlik politikası üzerinde mevcut çalışmaları vardır.

Gençlik politikaları denildiğinde sadece devlet tarafından gençlere yönelik yapılan iş ve hizmetler akla gelir. Fakat gençlik politikalarının yapılmasında başta siyaset

olmak üzere tarih, psikoloji, sosyoloji, sanat ve mühendislik vb. birçok bilim dalında yapılan çalışmalar gençler için büyük önem teşkil eder. Bu alanlarda da gençlere yönelik büyük çalışmalar yapılmaktadır. Gençlere yönelik yapılan bilimsel çalışmaların artmasıyla birlikte onları anlamak hem toplum tarafından hem de devlet tarafından farkındalık oluşturulur.

Gençlik politikasının tanımı ve kapsamı yukardaki şekilde ifadesi çok farklılık gösterebilmektedir. Gençlik politikasını genel anlamda tanımlarsak, bir ülkede yaşayan gençlerin verimli ve sağlıklı bireyler olarak topluma katılmaları için öncelikli olarak eğitim ve kültür alanlarında iyi bir eğitim almaları, ayrıca sağlıklı, eşit imkânlar elde edebilmeleri, karar verme süreçlerinde olmaları ve istihdam fırsatlarından yararlanmalarını kapsar. Gençlik politikası genel anlamda bütün dünyada büyük önem teşkil eder. Bunun için gençlik politikalarının oluşumu, uygulanması ve hangi politikanın nasıl uygulanması gerektiğini ulusal anlamda önemlidir. Zira bir ülkenin gelişebilmesi için ülkede uygulanan gençlik politikaları büyük öneme sahiptir.

2.5 Gençlik Politikasının Temel Aktörleri

İnsanlık var olduğu günden beri genç ve gençlik kavramları var olmuştur. Fakat genç ve gençlik kavramı sosyal bir sınıf olarak ifade edilmesi modern çağ zamanına kadar sosyal bir sınıf olarak görülmemiştir. 1970'li başlarından itibaren sosyal değişimlerle birlikte ortaya çıkan gençlik sorunları, bunalım, öğrenci hareketleri gibi kavramlar dünyanın çeşitli yerlerinde endişe yaratacak düzeye ulaşmıştır (Lüküslü, 2009).

Gençlik politikaları incelendiğinde devletler ulusal gençlik politikalarını oluşturma konusunda çok önemli bir paya sahiptirler. Uluslararası yapılar, sivil toplum kuruluşları veya diğer kuruluşlar gençlik politikaları üzerinde etki gösterebilirler de, devletlerin gençlere yönelik uyguladığı politikalar gençlerin geleceklerine yön verme konusunda daha büyük etkiye sahiptir (Uslu, 2013). Burada önemli bir etkiye sahip olan devletin, yeni nesillerin geleceğine etki yapacak bütün unsurları süreç içerisine katarak objektif politikalar oluşturması gerekmektedir.

Gençler için oluşturulan ya da oluşturulacak olan politikalar sadece belirlenmiş bir kesime değil tüm gençlere yönelik yapılmalıdır. Onların beklenti ve gereksinimlerini karşılamalıdır. Bu süreç sadece bazı kurum ve kuruluşları değil daha kapsayıcı

olması bakımından ulusal düzeyde farklı unsurların katılımları ile yapılmalıdır. Bunun yanı sıra dünya çapında yapılmış ve iyi neticeler vermiş uygulamalar incelenmeli ve böylelikle farklı kaynaklarla birlikte farklı bakış açıları getirilmelidir (Uslu, 2013). Burada oluşturulacak politikaların objektif olarak bütün genç bireyleri kapsayacak şekilde olması, ayrıca uygulanacak politikaların hem ulusal hem de uluslararası kuruluşların çalışmalarını dikkate alınarak hazırlanmalıdır. Bu politikalar sayesinde gençlerin geleceğine daha pozitif etkiler yapılabilir.

Gençlik politikalarının oluşturulmaya başlandığında, gençlere yönelik çalışmalarda süreç içerisinde kamu kuruluşları, gençlik organizasyonları ve gençler özellikle yer almalıdır. Burada kamuda politik karar verenlerin yanı sıra kamuda çalışan diğer personelleri de kapsamalıdır. Devletin kamu kurum ve kuruluşları gençlerden sorumlu Gençlik ve Spor Bakanlığı gibi ulusal çapta ve daha dar kapsamda mahalli idarelerde gençlere görev olarak verilmiş gençlik konseylerini kapsar (Siurala, 2005). Bu politikaların meydana getirilmesinde ve uygulanmasında gençlerce oluşturulmuş sivil toplum kuruluşlarının bünyesinde yer alan gençler önemli rol oynamaktadır. Çünkü gençlerin kendi yaşamı ve geleceğine yönelik konulara yönelik en sağlıklı bilgi, genç bireylerin içerisinde bulunduğu kurum ve kuruluşlardan alınabilir.

2.6 Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Ulusal Gençlik Politikaları

Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) 6223 sayılı kanun ile 2011 tarihinde kurulmuştur. Gençlik ve spor müdürlüğünün bütün yetki sorumlulukları GSB verilmiştir. Mevzuata göre GSB'nın görev ve yetkileri şunlardır:

“Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaları tespit etmek, farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlamak, karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek ve bu doğrultuda faaliyetler yürütmek, ilgili kurumların gençliği ilgilendiren hizmetlerinde koordinasyon ve işbirliğini sağlamak” (Url-1).

GSB'nin görev ve yetkilerinden anlaşılacağı üzere farklı birimler ve yerel yönetimler ile birlikte iş birliği yaparak gençleri toplumsal yaşama katma ve karar alma süreçlerinde etkin rol almalarının sağlamak hedeflerinden biridir. Gençlik politikaları, sosyal yaşamın her alanında gençlerin bulunmaları ve bu alanlarda bilgi

ve becerilerini göstermeleri açısından çok önemli bir etkiye sahiptir. Bununla birlikte yapılan ve geliştirilen gençlik politikaları gençlerin topluma kazandırılması açısından önemli bir stratejidir (Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2012).

Ulusal anlamda gençlik politikalarının önemli olması temelinde, gençlik politikalarının ülke ekonomisinin ilerlemesinde büyük katkıları vardır. Merkezine gençlik politikalarını alan ülkeler geleceğine yatırım yapmaktadır. Bugün genç olan bireyler gelecekte bir devletin iş gücünü oluşturacaklardır. Bundan dolayı gençler ülke ekonomisine büyük katkısı olacak, önemli yatırım olarak görülebilir (Uslu, 2013). Mesela devletin farklı birimleri birlikte oluşturdukları gençlik politikaları ile bütün gençleri kapsayacak şekilde hizmet edilmesi ve özellikle kırsal kesimlerde yaşayan gençlerin hizmet almalarını sağlamaktır. Ayrıca gençlerin yaşadıkları yerlerde kalabilmelerini sağlamak için teşvik edici politikalar uygulanarak gençlerin büyük şehirlere göç etmesi önlenir ve kırsalda yaşayan gençlerin yerel ekonomiye katkı yapmaları sağlanır. Bu şekilde yapılan gençlik politikaları kırsalda yaşamlarını sürdüren gençler için; sağlık hizmeti, ulaşım kolaylıkları, tarım destekler vb. desteklemeler genç bireylerin yaşamlarını buldukları yerlerde sürdürmeleri sağlanmalıdır. Gençlere yönelik yapılan bu yatırımların uzun soluklu olarak onların yaşam kalitesini yükseltmesi ve yaratıcılıkları ile ekonomik kalkınmaya büyük katkıları olacaktır.

Gençler için yapılacak olan politikalar yasalar ile koruma altına alınmadığında, hükümet değişiklikleri ile yapılması planlanan politikaların sürdürülmesi zor olabilir. Bundan dolayı gençlik politikalarının yasal dayanağı olması büyük önem arz etmektedir. Ayrıca yasal dayanaklar bazen de hükümetlerin kendi parti politikalarına göre uygulayabiliyorlar. Bu nedenle gençler için yapılan politikaların oluşturulma aşamasında veya değiştirilmesinde gençler önemli paydaş olarak merkezde bulunmalıdır.

Gençler ile birlikte yapılan ve yasalar ile koruma altına alınan politikalar başarılı ve sürdürülebilir politikalar olabilir (UNICEF, 2011). Bu şekilde oluşturulan politikalar gençler için yapılmak istenen hedeflere daha çabuk ulaşılmasını sağlar. Bunun yanında gençlik politikaların sürekli değişmesinin önüne geçmiş olunur ve başarılı olan politikaların devamlılığı sağlanır, başarısız olan politikaların yeniden yapılmasına kolaylık sağlanır.

Düzenli bir şekilde yürütülen gençlik politikaları farklı kurum ve kuruluşları başta eğitim, sağlık, kültür olmak üzere bireyleri daha yakından ilgilendiren mevzularda onların daha uyumlu ve birlikte çalışmaları için gerekli ön hazırlıklar yapar. Mesela bir ulustaki eğitim düzeyi ve niteliği gençlerin istedikleri bir mesleğe sahip olup olmamalarını direk etkiler ve eğitim sürecinde kaliteli bir eğitim genç bireylerin sağlığa ilişkin konularda bilinç seviyesini artırır (Denstad, 2009).

Bu şekilde yürütülen stratejilerde kurumlar arası işbirliği olması gerekir. Bununla birlikte kaynakların paylaşımı, farklı fonksiyonlara sahip kurumların benzer uygulamaların tekrar yapılmasının önüne geçilmesi, verimliliği artırma ve tüm kurumların gençlere yönelik sorumluluk almalarını sağlar.

GSB, taşradaki temsilcileri konumunda olan İlçe Gençlik ve Spor Müdürlükleri ve onların bir kademe altında yer alan gençlik merkezleri aracılığıyla yerel düzeyde de önemli bir aktör olarak ortaya çıkar. İlçe gençlik ve spor müdürlükleri ve gençlik merkezleri Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine bağlıdır. Bakanlığın yerel düzeyde etkin hizmet sunması bu müdürlükler aracılığıyla olmaktadır. Bu gençlik merkezlerinin amaçları şunlardır;

“Gençlerin Atatürk ilkeleri doğrultusunda, ülkesine ve milletine yararlı, araştırmacı, yaratıcı, birleştirici, yeteneklerini geliştirmek ve toplumsal yaşama gönüllü olarak katılmalarını sağlamak, gençlerin serbest zamanlarını ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda değerlendirmelerini sağlamak, onları sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere yönlendirmek, diğer illerdeki gençlik merkezi üyeleri ile projeler üreterek bu projeler aracılığıyla gençler arasında değişim programları yapılmasını sağlamak, Yurt dışı gençlik kuruluşları ile uluslararası değişim programları gerçekleştirmek, gençlerin sosyal kişiliklerinin gelişmesine katkıda bulunarak topluma uyumlu olmalarını sağlamak, Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerle gençlerin ruh ve beden sağlıklarını korumak, ulusal birlik ve beraberlik duygularını güçlendirmek, gençlerin kültürel ve psiko-sosyal ihtiyaçlarını karşılayarak bireysel ve toplumsal ilişkilerinde sağlıklı ve dengeli kişilik geliştirmelerine katkıda bulunmak ve onları zararlı alışkanlıklardan korumak, İlgi ve yetenekleri doğrultusunda bilgi ve becerilerini artırmak, gençlerin sorunlarına yardımcı olmak, rehberlik ve danışmanlık yapmak ve il düzeyinde yapılacak olan gençlik organizasyonlarında diğer gençlik kuruluşları ile koordinasyonu gerçekleştirmek (Url-1)”.

2.7 Ülkemizdeki Yerel Gençlik Politikaları

Genç nüfus oldukça dinamik bir kitleden oluşmaktadır. Günümüz sanayileşmiş toplumlarda gençlerin çoğunluğu yerel yönetimlerin etkili olduğu şehirlerde yaşamlarını sürdürüyorlar. Bu şehirlerde hayatlarını sürdüren bu gençler; hayatın her alanında (okuyan, okumayan, kültürlü, suça bulaşmış, çalışan veya çalışmayan vb.) gibi pek çok şekilde bu gençler tanımlanabilirler (Armağan, 2004). Kategorize edilmiş bu gençlerin ihtiyaçlarını karşılanması ve demokratik yönetimde daha etkin olabilmeleri için yerel yönetimlere büyük sorumluluklar düşmektedir.

Gençlik politikalarının geliştirilmesi için yerel yönetimlerle birlikte birçok aktör vardır. Bunlar gençlik spor bakanlığının il ve ilçelerdeki taşra birimleri, belediyeler, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları gençlik politikalarında büyük aktörleridir. Bunlar konu gençlik politikaları olduğunda; politika, strateji, hizmet, çalışma, gönüllü faaliyet, araştırma, geliştirme ve proje gibi faaliyetlerin yapıldığı birçok kuruluşları görür.

Yerel yönetimler yakından hizmet sunan kurumlar olduğu için gençlik politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında çok büyük olumlu yanları vardır. Yerel yönetimler bu politikaların belirlemelerine devam etmeleri ve aynı zamanda uygulamaları gereklidir. Burada dikkat edilmesi gereken noktalarından biri gençlerin politikaları belirleme süreçlerine dahil edilmesi ve aktif olarak gençlerden oluşacak kurullar kurularak yönetime dahil edilmeleridir. Bu kurullara yetki ve sorumluluk verilmesi gerekir. Bu süreçlerden başarı elde edilirse yerel demokrasi, katılımcı demokrasi ve yerel yönetimlerin bu süreçteki avantajları ortaya çıkmış olacaktır (Armağan, 2004).

2.8 Ulusal ve Uluslararası Boyutta Gençlik Politikalarının Gelişimi

Gençlik ifadesi günümüzdeki anlamı ile kullanmaya başlamamız 2. Dünya Savaşı sonrası ile başlamıştır. 2. Dünya Savaşı sonrası Amerikalı genç kuşakların modern gençlik olgusu oluşması, rahatça üst düzey geliri bir iş bulabilen ya da ailelerinin gelir artışından faydalanarak yükseköğretim imkânından yararlanan gençlerden meydana gelmiştir. Dönemin şirketlerinin hedef olarak seçtiği bu gençler, aileleri ile olan sosyo-ekonomik bağları zayıflayan, bu sayede geleneksel tüketim kalıplarına uymak zorunda olmayan ve iyi bir gelire sahip bir kesimi işaret etmektedir.

Televizyonun icadı ile kitle iletişim olanaklarından daha fazla yararlanan şirketler çeşitli pazarlama düşünceleri ile gençleri merkeze alan yeni yaşam biçimlerini ortaya çıkarmıştır (İnanır, 2005).

Gençlik politikasının birden fazla odak noktası olabilir. Bu odak noktaları dar veya geniş kapsamlı olabilir. Gençlik politikaları gençler için daha iyi koşulların sağlanması için yasama ve yürütme organları bu yönde çalışmalar yürütür. Osmanlı devleti döneminde II. Meşrutiyet'e kadar gençlere yönelik politikalar, "itaatkarlık", "vatana bağlılık" kavramları üzerine yürütülüyordu. Tanzimat Döneminden sonra modernleşme ile birlikte gençler toplum içerisinde belirleyici bir rol haline gelmeye başlamıştır. Osmanlı Devleti modernleşme sürecinde Batı'daki gelişmeleri takip ederek, gençlik konusundaki gelişmeleri gençliğin zihinsel ve fiziksel olarak değişimlerini devletin görevi olarak dile getirmiştir (Lüküslü, 2009).

Cumhuriyet ilanı ile birlikte vatandaşların Cumhuriyeti ve Cumhuriyet değerlerini benimseyecek, koruyacak ve geliştirecek yönde bir bilinç meydana getirmektir. Bununla birlikte gençlerden beklenen Cumhuriyet değerlerine sahip çıkmak ve onları kollamaktır (Feyzioğlu, 1985). Cumhuriyet Dönemi'nde gençlerin bedenlerinin eğitimi devletin kurucu elitlerinin önemli misyonlarından biridir. Bu misyonun toplumsal karşılığını inşa etmenin önemini fark eden yöneticiler bu doğrultuda spor ve beden eğitimi konusuna ağırlık veren uygulamalar faaliyete geçirmişlerdir. Bu doğrultuda Cumhuriyet'ten önceki spor politikalarının yetersizliğinden dem vurularak pek de iyi olmayan bir gençlik profili çizilmiş ve Cumhuriyet ile birlikte bu durumun tersine çevrileceği vaat edilmiştir (Akın, 2004).

Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan 1950'li yıllara kadar gençlik politikası ulus devletinin kuruluş amaçlarına sahip çıkacak ve onu devam ettirecek bir gençlik politikası olarak görülüyordu. 1950'li yıllarda ise gençlik politikalarının oluşturulması yönünde çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu durum, İkinci Dünya Savaşı sonrası oluşan ulusal ve küresel gelişmelerin gençliğin üzerindeki etkisi ile açıklanabilir. Bu süreçte oluşturulan politikalar birtakım değişikliklere birlikte günümüze kadar ulaşmıştır (Neyzi 2001).

1950'lerden sonra gençliğe farklı şekillerde bakılmaya başlanmıştır. 1960-1980'ler boyunca gençlik, toplumsal söylemde ulusal çıkarılara bir tehdit olarak görülmüştür. Ayrıca bu yıllarda gençlik topluma karşı temel bir tehdit olarak algılanmış ve

isyankâr olarak ifade edilmiştir. Bu yıllarda gençlik, sağ ve sol ideolojiler arasında bölünmüş ve dünyadaki benzer toplumsal hareketlerden etkilenen Türkiye'deki gençler arasında birtakım gruplaşmalar ve çatışmalar meydana gelmiştir. 1980'de Türkiye'de demokrasi kesintiye uğramış ve birkaç yıllık aradan sonra yeni bir Anayasa ile parlamenter sistem ile demokrasi devamı sağlanmıştır. 1950'li yıllarda gençler için paternalist politikalar üretilirken bu politikalar 1980 sonrası “gençler bizim geleceğimizdir” anlayışına evrilmiştir (Acar, 2008).

Türkiye'de 1980 sonrasında ekonomik, sosyokültürel ve politik açılardan önemli değişimler meydana geldi. Bu değişimlerle birlikte gençlik de etkilendi. Yine bu değişimler küreselleşmenin globalleşmenin etkisi ile artarak gençlerin farklı bir ortamda yaşamasını ve yaşam tarzını büyük ölçüde değiştirmesini sağladı. Sonraki süreçte yeni bir gençlik modeli olarak tanımlandı (Lüküslü, 2009). 1980 askeri darbesi döneminde yetişen gençlerin bulunduğu ortam hem siyasal akıl yürütmeyi engelleyen hem de katılımı yasaklayan otoriter bir yapıydı. Devletin otoriter politikaları yanında, 1970'lerin sonundaki siyasi şiddet ve devletin bu şiddeti bastırma şeklini deneyimleyen çoğu anne-baba, gençlerin siyasete karşı ilgisiz büyümesine neden olmuştur. 1980 askeri darbesini izleyen dönemde yetişen gençlerin içinde bulunduğu ortam hem siyasal akıl yürütmeyi engelleyen ve katılımı yasaklayan otoriter bir yapıdaydı (Alemdaroğlu, 2005). Günümüzde gençlik politikaları ise gelişen ve değişen dünya ile birlikte gelişim göstermekte ve hizmetlerinin oluşturulma ve yürütülme sürecinde geçmiş süreç ve deneyimlerin etkisi olmakla birlikte gelişen ve değişen dünya düzenine ayak uydurulmaya çalışıldığı söylenebilir.

Avrupa Birliği ile ilişkiler ve politikaları etkileyen en önemli unsurlardan biri olmuştur. Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri üzerine yapılan araştırmada, Türkiye sosyal politikasına etkileri analiz edilmiştir. Bu araştırmada, Türkiye'de kadın, yaşlı, çocuk ve engelli alanlarındaki düzenlemelerin Türkiye-AB ilişkileri ile birlikte değiştiği ifade edilmektedir. Avrupa Birliği ile ilişkiler ve uluslararası kuruluşlarla yapılan iş birlikleri, gençlerin taleplerini ön planda tutan ve gençleri karar alma süreçlerine dahil etmeye çalışan düzenlemelerin ortaya çıkmasını sağlamıştır (Karataş ve diğ., 2019). AB'ye üyelik sürecinde 2020 yılı ile Eğitim Öğretim ile ortaya konulan hedefler Türkiye'nin de AB sürecinde özümlediği amaçları olmuştur. Bu alanda önceki çalışma gruplarında yer alan Türkiye 2020'nin Eğitim-Öğretim

çalışmalarına da katılmış ve burada Batı'nın temel ölçülerini esas alarak çalışmalar yapmıştır. Eğitim ve öğretimde Avrupa işbirliğinin temellerini atan Eğitim ve Öğretim 2010 çalışma programı, Avrupa Birliği Konseyi tarafından Mart 2002'de Barselona'da Lizbon Stratejisi doğrultusunda ortaya atılmıştır. Bu programın amacı ülkelerin daha iyi bir eğitim ve öğretim sistemine kavuşması, desteklenmesi ve örnek uygulamaların her ülke ile paylaşılarak her ülke tarafından öğrenilmesi ve kuvvetlendirilmesi ile açık koordinasyon ile sağlanmasıdır. Eğitim ve Öğretim alanında 2010 yılı çalışma programından elde edilen veriler değerlendirilerek, yeni bir eğitim ve öğretimde Avrupa işbirliği strateji çerçevesi olarak Eğitim ve Öğretim 2020 olarak güncellenmiştir (Url-2).

Gençlik politikaları Avrupa'da diğer politikalara göre geç ortaya çıkmıştır. Bu anlamda ilk olarak 1957 Avrupa Ekonomi Topluluğu anlaşması içerisinde yer almıştır. Bu anlaşma içerisindeki 50. Maddesinde ortak üyeler arasında genç işçilerin değişimini ifade etmektedir. Bundan sonra 1992'de imzalanan Maastricht Anlaşmasının 126. Maddesinde “genç işçiler” ifadesi yerine “gençler” ifadesi kullanılmıştır. Burada gençlik ifadesi hukuksal bir tanıma bürünmüş ve hukuksal tanım ile birlikte 1968 yılında Fransa'da başlayıp bütün dünyaya yayılan gençlik hareketinin tetikleyicisi olarak ifade edilir. Bu gençlik olayları Avrupa'da politik bir devrimden çok sosyo-kültürel bir hareket olduğu dile getirilir. Ayrıca bu gençlik hareketi Avrupa'da gençlerin taleplerinin karşılamak ve onlarla birlikte hareket etme gerekliliğini meydana getirmiştir (Akt. Uslu, 2013).

Batı'da meydana gelen ve sonraki süreçte dünyanın her tarafında etki uyandıran 1968 gençlik olaylarından kısa bir süre sonra Avrupa Topluluğu ve Avrupa Konseyi tarafından gençlik politikası olarak ifade edilmesi için çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar neticesinde Avrupa Topluluğu gençlik toplantıları düzenlerken, Avrupa Konseyi ise ilk Avrupa Gençlik Merkezi'ni Strazburg'da açmıştır. 1980'li yıllara gelindiğinde gençlik politikaları genişletilmiştir. Burada değişen dünyada gençlerin kendileri ile ilgili olan konulara katılım sağlayarak alınacak kararlara etki etmesini sağlamak hedeflenmiştir. Bundan sonra gençlik politikalarında belirgin ve aktif politik değişimler başlamıştır. Berlin Duvarı'nın yıkılmasını izleyen yıllarda da bu değişim sürmüştür. Küresel gelişmeler ile birlikte Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği üye sayısında hızlı bir artış meydana gelmiştir. Bu gelişmeler çerçevesinde

Avrupa’da yaşayan gençlere yönelik politikaların daha sistematik olmasını sağlamıştır (Uslu, 2013).

Avrupa’da belirlenen gençlik politikaları Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu tarafından belirlenip yürütülmektedir. Avrupa konseyi politikalarını üye ülkeler ve az bir sayıda da üye olamayan ülkeler tarafından çalışmalarını sürdürürken, Avrupa Komisyonu ise öncelik üye ülkeler olmakla beraber tüm dünya ülkelerine hedeflemektedir. Ayrıca Avrupa Konseyi gençlik politikalarında temel olarak gençlerin aktif vatandaşlar olabilmeleri yolunda olumlu koşulları oluşturabilmeyi istemektedir. Bu durumu sağlayabilmek için bazı işlevlerin yerine getirilmesi gerekiyor. Bunlar;

- Gençlerin topluma katılımını teminat altına almak,
- Gençlere yeterince öğrenme imkânı sağlamak,
- Gençlerin iyilik halini garanti altına almak,
- Gençlerin katılımını güçlendirmek,
- Gençlerin iyilik halini garanti altına almaktır.

Avrupa Birliği yapısı içerisinde yer alan ve gençlik çalışmaları yapılmasını destekleyen bir diğer kurum Avrupa Komisyonudur. 1988 yılında Avrupa Komisyonu gençlik programlarını desteklemek için “Avrupa İçin Gençlik Programı”nı sistemine almıştır (Certel ve Kurtaran, 2008).

2.9 Kurum ve Kuruluşlarda Gençlik Politikaları

2.9.1 Hukuki düzenlemeler

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 10.07.2004 tarihinde kabul edilerek Resmi Gazete ile yürürlüğe girmiştir. Bu kanunun amacı büyükşehir belediyesinin hizmetlerin plânlı, programlı, etkin, verimli ve uyum içinde yürütülmesidir. Ayrıca bu kanunun 7. Maddesi:

“Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksekokullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile iş birliği yapmak” şeklindedir.

Burada büyükşehir belediyelerine birtakım görev, yetki ve sorumluluklar yüklenmiş ve gençlere de bu kanunda yer verilmiştir (Kesgin, 2016).

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarının düzenlendiği 638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın görevleri;

- Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaları tespit etmek, farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlamak, karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek ve bu doğrultuda faaliyetler yürütmek, ilgili kurumların gençliği ilgilendiren hizmetlerinde koordinasyon ve iş birliğini sağlamak,
- Gençliğin ihtiyaçları ile gençliğe sunulan hizmet ve imkânlar konusunda inceleme ve araştırmalar yapmak ve öneriler geliştirmek, gençlik alanında bilgilendirme, rehberlik ve danışmanlık yapmak,
- Gençlere yönelik politikaların kural ve esaslarını belirlemek,
- Uygulanan politikaları en iyi şekilde desteklemek ve bunları yeri geldiğinde uygulama ve sonuçlarını denetlemek,
- Program dahilinde yapılan uygulama ve çalışmalarını gözetmek ve daha fazla yaygın bir hale getirilmesini sağlamak,
- Spor alanında uygulanacak politikaları tespit etmek ve uluslararası kuralların ve talimatların uygulanmasını sağlamak,
- İlgili Bakanlıkça gösterilen ve istenen talimatları yerine getirmek.

638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 18. Maddesinde Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi düzenlenmiştir. Bu madde şu şekildedir:

“Gençleri ve sporu doğrudan veya dolaylı etkileyen politika ve faaliyetleri yürüten kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması amacıyla, Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunun onayına sunulur. Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi en geç dört yıllık dönemler itibarıyla gözden geçirilerek güncellenir. Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesinin

güncellenmesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları, spor federasyonları ile sivil toplum kuruluşlarından gelen öneriler dikkate alınır.”

03.03.2015 tarihinde Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmetleri Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliği amacı, yoksulluk içinde olup temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ve hayatını sürdürmekte güçlük çeken çocuk ve gençlerin bakımı konusunda ailelerin desteklenmesi amacıyla verilecek sosyal ve ekonomik destek hizmetine ilişkin esas ve usullerin belirlenmesidir (Url-3)

2.9.2 Hükümet programlarında gençlik politikaları

Beş Yıllık Kalkınma Planları incelendiğinde gençliğin ele alınış biçiminin yıllar içinde farklılık göstermektedir. Bu planlarda, gençliğin ülke için önemi vurgulanmakla birlikte gençlik sorunlarına yönelik somut çözüm stratejileri genel olarak ifade edilmemektedir. Kalkınma planlarının genelinde, gençlerin zamanını verimli değerlendirmesi ve daha çok sportif faaliyetlere katılımının sağlanması gibi konular ortaya atılır. Buna karşın gençlerle ilgili olan konular bir bütünlük içinde olmamakla birlikte fakat eğitim ve sağlık alan raporlarında değerlendirilmektedir. Bu raporlar 5.6.7 ve 8. Beş Yıllık Kalkınma Planları kapsamaktadır (Acar, 2008).

2007-2013 Yılları arasındaki 9. Kalkınma Planında gençlik politikalarına özel bir yer verilmiştir. Bu plan içerisindeki 230. Maddede “Ekonominin ve işgücü piyasasının taleplerine cevap verecek ve özellikle gençlerin istihdam edilebilirliğini artıracak yeni mekanizmalara ihtiyaç bulunmaktadır” ifadesine yer verilmiştir. 272. maddede ise toplumsal değişim sürecinin gençler üzerindeki etkisinden bahsedilmiştir: “Kitle iletişim araçlarının çeşitlenmesi, aile içi iletişimde geleneksel yöntemlerin dışına çıkılamaması ve eğitim sisteminin aşılamayan sorunları gençlerin aileden kopma, toplumsal sorunlara duyarsızlaşma, ümitsizlik ve özgüvensizlik gibi sorunlarını ve bunun sonucunda şiddete eğilimini artırmıştır”. 568. Maddede ise gençlere, istihdam boyutuyla yer verilmiştir. Gençlere yönelik bir diğer madde olan 647. maddede ise “Gençlerin aileleriyle ve toplumla iletişimlerini daha sağlıklı hale getirecek, özgüvenlerini geliştirecek, yaşadıkları topluma aidiyet duygusu ve duyarlılıklarını artıracak, karar alma süreçlerine katılımlarını sağlayacak tedbirler alınacaktır” ifade edilmektedir (Kalkınma Planı, 2007-2013)

2014-2018 Yılları arasındaki 10. Kalkınma Planında eğitim içerisinde olmayan ve aynı zamanda istihdamda olamayan gençlerin ekonomik ve toplumsal hayata

katılmaları amaçlanmıştır. Aynı zamanda gençlerin sosyal hayatta ve karar alma mekanizmalarında aktif rol almaları hedeflenmiştir (Url-4).

2019-2023 yılları arasında 11. Kalkınma Planı'nda gençlik "Gençlerin güçlü yaşam becerilerine, insani ve millî değerlere sahip olarak yetişmelerinin, iktisadi ve sosyal hayata ve karar alma mekanizmalarına aktif katılımlarının sağlanması" olarak dile getirilmiştir. Bununla birlikte gençlik merkezlerinin sayısının artırılması, ders dışı zamanlarda sunulan faaliyetlerin gençlerin ihtiyaç ve taleplerine göre şekillendirilmesi, gençlerin sosyal hayatta ve karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarının desteklenmesi, hareketlilik programlarının özellikle dezavantajlı gençlerin taleplerine uygun biçimde genişletilip çeşitlendirilmesi, Türkiye Ulusal Gençlik Konseyinin aktif hale getirilmesine yönelik çalışmaların tamamlanması, eğitimde ve istihdamda yer almayan gençlerin eğitimde ve istihdamda olmama nedenlerine uygun olarak iş gücüne ve istihdama katılımlarını artırmak üzere teşvik programlarının uygulanması gibi hedeflere yer verilmiştir.

3. TÜRKİYE'DEKİ GENÇLİK ÇALIŞMALARI

Gençlik üzerine yapılan akademik çalışmalar daha çok gençlerin sorunları, gençliğin eğitimi ve kimlik kazanmaları etrafında yapılmıştır. Cumhuriyet kuruluşundan bu zamana kadar yapılan gençlik çalışmaları dönemsel olarak; 1923-1950 yılları arasında yapılan çalışmaların daha çok ideoloji ve gençliğe görev odaklı bir beklenti oluşturduğunu dile getirilmiştir. Ayrıca Cumhuriyet'in milli hedeflerini önemseyen, gençlerin farklı tehlikeli düşünceleri düşüncelerinin yerine neye nasıl inanması ve hareket etmesini gerektiğini dile getiren çalışmalar olmuştur (Yaman, 2013).

1950-1980 arası dönemini kendi arasında ikiye ayırılır. Birincisi 1950-1968 arası ikincisi ise 1968-1980 arası olarak. Birinci süreci kapsayan arada gençlik çalışmaları daha çok üniversite öğrencilerinin sorunları ile ilgili olmuştur. Yani öğrencilerin boş zamanlarındaki faaliyetleri ve siyasal faaliyetler ön plana çıkmıştır. İkinci süreçte ise muhtıra ve darbelerin etkisiyle burada daha çok gençlik öğrenci hareketleri üzerine çalışmalar yapılmıştır. Burada gençlik hareketlerinin siyasal yönelimlerini sağ ve sol düşüncelere sahip gençlerin eylem çalışmaları üzerine analizler ön plana çıkmıştır (Yaman, 2013).

12 Eylül 1980 askerî darbesi ile birlikte akademik çalışmalarda gençlik çalışmalarının payı azalmış ve gençlik üzerine bu süreç içerisinde çok az çalışmalar yapılmıştır. Resmi ideoloji tarafından "sorunlu ve tehlikeli" ilan edilen gençlik başta olmak üzere, neredeyse gençliğe dair pek çok alanda çalışmalar durmuştu. Fakat 1985 yılının Birleşmiş Milletler tarafından dünya çapında "Gençlik Yılı" ilan edilmesinin ve bu yıllarda Türkiye'deki siyasi arenanın da rahatlaması sonucu gençlik çalışmaları tekrardan artmaya başlamıştır (Yaman, 2013).

1990-2000 yılları arasında analiz edilen gençlik çalışmaları gençlerin liberalleştiği ve amacı olmayan bir gençliğin oluştuğu dile getirilmektedir. Ayrıca bu yıllar arasında İslamcı Gençlik üzerine çalışmaların arttığı bunula birlikte de Atatürk ve Gençlik üzerine çalışmaların da ön planda olduğu görülmektedir (Yaman, 2013).

Üniversite gençliği üzerine yapılan çalışmaların temel amaçlarından biri, gençliğin toplumsal profilini ortaya koymak olan “Gençlik Gözüyle Gençlik, 21. Yüzyıl Eşiğinde Türkiye Gençliği” çalışması, İbrahim Armağan tarafından 2004 yılında anket yöntemi kullanılarak çalışma yapılmıştır. Çalışmanın girişinde gençliğin toplumsal konumu ve sorunları irdelenirken ikinci bölümde ise istatistiksel değerlendirme yapılarak gençlerin değerler sistemindeki farklılaşma üzerine analiz yapılmıştır. Son bölümde ise gençlere verilen soruların yanıtlarının yorumlamaları yapılmaktadır (Armağan, 2004).

Sami Şener’in 2012 yılında “Türkiye’de Gençlik” adlı çalışmasında yaptığı analizlerde gençlerin daha çok sosyolojik problemleri üzerinde durduğu görülmektedir. Ayrıca gençlerin beklentileri, problemleri ve düşünceleri üzerine yoğunlaşan çalışmada gençlerin bir arayış içerisinde olduğunu dile getirir. Arayış içinde olan gencin kitap onun ihtiyaçlarını karşılamadığında onun kitle iletişim araçlarıyla birlikte farklı ideolojilere yöneldiğini göstermektedir. Bu yapılan çalışmada gençlerin problemlerine çözüm önerilerinde gençliğin kültür, eğitim ve toplumsal sorumluluklara kadar neler yapmaları gerektiğini ifade eder (Şener, 2012).

2012 Yılında Özlem Avcı'nın hazırlamış olduğu “İstanbul’da Dindar Üniversite Gençliği - İki Dünya Arasında” çalışması modernlik karşısında siyasi bir bilincin gelişmesi değil, modernliğin içselleşmesi sürecinde İslami değer ve kuralların yeniden tanımlanmasını ifade eder. Ayrıca İslami yaşam biçimlerinin modern kent yaşamı ile uyumlu hale gelmesini çalışmasında dile getiriyor. Türkiye’de değişimin kendisini dindar olarak tanımlayan bireyin gündelik hayata yansımaları ve İslami yaşamda görülen değişimleri açıklıyor. Bu değişimlerin toplumda geçmiş ve gelecek arasında köprü görevi olacak olan gençleri analiz ederek anlamaya çalışıyor. Ayrıca dindar gençliğin değer ve kurallara bakışlarını etkileyen siyasi, kültürel sosyal ve ekonomi faktörleri incelenmiştir. Bu çalışmada lisans ve lisansüstü 60 öğrenci ile görüşme yapılmıştır. Yapılan görüşmedeki öğrenciler devlet ve vakıf üniversitelerinden seçilmiştir. Bununla birlikte 18-25 yaş arası dini cemaatlerdeki gençlerle görüşme yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucu; gençlerin taşıdığı sembollerini güncelleyerek sürekli kendini yenileyen kendi varlığını ortaya koymaya çalışan bir gençlik olduğu ortaya çıkmaktadır (Avcı, 2012).

2013 Yılında Leyla Neyzi ve Haydar Darıcı'nın yaptığı “Özgürüm Ama Mecburiyetim Var” çalışmasında gençlerin gündelik yaşamlarında ülkenin gündemi

ile nasıl bir bağlantı kurdukları üzerine çalışılmıştır. Diyarbakır ve Muğla illerinde 15-35 yaş arasındaki 100 kadın ve erkek ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Bu çalışma ile her iki ildeki gençlerin geçmiş ile ilişkileri incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Seçilen bu kişiler sosyal dokuları farklıdır. Araştırmacılar, Diyarbakırlı ve Muğlalı gençlerle yaptıkları derinlemesine söyleşilerde, birbirini anlamının haritasını koymaktadır, birbirini ve ötekini tanımanın insanı nasıl genişlettiğini göstermektedir.

2014 Yılında 'Öğrenci İş; Üniversite Öğrencilerinin Gündelik Hayatı: İstanbul Örneği'' adlı çalışmasında A. Çağlar Deniz gençlerin sosyalleşme sürecindeki tutum ve davranışları üzerine farklılıkları üzerine bir analiz çalışması yapıyor. Taşradan metropole gelen üniversite öğrencilerinin kültürel ve sosyal anlamda şehre eklenmesi üzerinde durmakta ve bu eklenmeyi gerçekleştirirken öğrencilerin tutum ve davranışlarının değişimlerini analiz ediyor. Çalışma daha çok üniversitelerde etkin olan dini ve ideolojik gruplarda bulunan öğrenciler ile yapılmıştır. Çalışma yapılan öğrenciler 18-26 yaş aralığında ve onlarla farklı temalar üzerinden gündelik hayatları analiz edilmiştir. Bu analiz ile şehir dışından gelen öğrencilerin yaşam şartlarını ve şehre alışma durumları üzerine yapılmıştır. Öğrencilerin kaldıkları evlerden iletişim kurdukları kişilere kadar birçok konunun tahlilini yapmakla beraber öğrencilerin karşılaşmış oldukları zorluklarla nasıl baş ettikleri incelenmiştir.

Kentlere olan göçlerin büyük çoğunluğunu gençler oluşturmaktadır. Bu gençler aynı zamanda kentlerin kalkınması noktasında büyük bir öneme sahiptirler. Bundan dolayı yerel yönetimler ve hükümetler programlarında kent gençliğine yönelik politikaları belirlemeleri büyük önem arz etmektedir. Bursa ve İzmit şehirlerinde yerel yönetimler ve gençlik konusunda Kozcu ve Göregenli (1994) araştırma yapmıştır. Buradaki amaç gençlerin yerel yönetimlerdeki yaptığı çalışmalar ve hizmetlerle ilgili görüşlerini öğrenmektir. Özellikle seçilen Bursa ve İzmit iki kentinde yoğun göç almış ve ikisi de sanayi kenti olması. Burada dikkat çeken en önemli husus çoğu gence "boş zamanınızda ne yaparsınız?" sorusuna, işte çalıştığı için boş zamanın olmadığını veya hem çalışıp hem okuyorum diye ağırlıkta cevap verildiği görülmektedir. Ayrıca yerel yönetimlerin genel hizmetlerinden haberdar olmadıkları ve iletişim sorunu yaşadıkları fikirleri çıkmaktadır.

Türkiye'de Yerel Yönetimler ve Siyasi Katılım Üzerine Yapılan Çalışmalar incelendiğinde ise Nermin Abadan Unat'ın 1964 tarihli çalışması olan "Türk

Gençliğinin Değer Yargıları ve Siyasi Davranışı” öne çıkmaktadır. Bu çalışmada gençlerin siyasi partilerin gençlik kollarında çalışanların harcadıkları zamana göre siyasi partide söz sahibi olduklarını dile getirmektedir. Ayrıca siyasette üniversite öğrencilerinin zaman geçtikçe rollerinin arttığı söylenmektedir. Sivil toplum kuruluşları ile parti gençlik kolları arasında ilişkiler analiz edildiğinde gençlerin aktif siyasete katılmaları gerektiği söylenmektedir. Abadan Unat’ın ikinci çalışması 1970 yılında “Türk Üniversite Öğrencileri ile Genç İşçilerin Siyasal Eğilimi” çalışmasıdır. Bu çalışmada gençlik örgütlenmelerinin siyaset sahnesine etkileri üzerine analizler yapılmıştır. 1970’li yıllarda sağ ve sol gençlik örgütlenmeleri birçok siyasi partideki politikaları üzerinde etkili olduğu söylenmektedir. Bundan dolayı gençlik hareketlerinin Türk siyasetinde üye yetiştirmek için yaptıkları çalışmalarda başarılı olduklarını göstermektedir.

Demet Lüküslü’nün 2005 yılında savunduğu doktora tezini Türkçeleştirerek hazırladığı, “Türkiye’de Gençlik Miti 1980 Sonrası Türkiye Gençliği” çalışması gençlik ve siyasal üzerine yapılmış olup 1980 sonrası gençlik kuşağını anlamlandırmak için 80 üniversite öğrencisi yapılmıştır. Gençlerin siyasetten uzaklaşmaları, onların beklentileri ve birçok farklı konunun ele alındığı önemli bir çalışmadır. 1980 sonrası tehlikeli olarak görülmeye başlanan genç kuşağa farklı bir yaklaşım ile bakmıştır (Lüküslü, 2009).

2013 yılında Demet Lüküslü ve Hakan Yücel tarafından yapılan çalışma olan “Gençlik Hâlleri – 2000’li Yıllar Türkiye’sinde Genç Olmak” çalışmasında kültür, siyaset ve sınıf üzerinde durulmaktadır. Bu kitap dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde gençlerin sınıfsal aidiyetleri, ikinci bölümde gençlerin kültür üzerinde kendilerinin ifade biçimleri, üçüncü bölüm gençlerin kendi kimlikleri dışındakilerle ortak noktaları üzerinde ve son bölümde ise gençlerin siyaset ve sivil toplum üzerine etkileri analizi yapılmaktadır.

2008 yılında Yentürk, Kurtaran ve Nemutlu tarafından Türkiye’nin gençlik çalışmaları ve gençlik politikaları adına yapılmış en derin çalışmalardan biri olan “Türkiye’de Gençlik Çalışması ve Politikaları” yazılan en geniş çalışmaların başında gelir. Yapılan bu çalışmada gençlik politikalarına katkıda bulunmak için yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının iş birliği içerisinde hareket etmesini dile getirir. Ayrıca bu çalışmada “Gençler Hakkında, Gençlik İçin, Gençlerle” analiz edilmiş ve ülkemizde gençlerimize yönelik kamu hizmetlerinin yetersiz olduğu ve

koordinasyon açısından istenilen seviyede olmadığı gibi problemler ortaya konulmuştur. Çalışmalarda çıkan en çarpıcı sonuç ise gençlerin tek bir alanda değil, ihtiyaç duydukları tüm alanda desteklenmesi gerektiği ve gençlik politikalarına bütüncül bir yaklaşım gereklidir. Gençlik politikalarının spor alanları ile sınırlı olması eksikliği dile getirmektedir. Yentürk (2008) gençlik politikalarında reform ve yeniden yapılandırılmanın üzerinde durulması gerektiğini ifade ediyor. Kurtaran (2008) tarafından “Türkiye’de Gençlik Alanında Devletin Rolü” çalışmasında gençlik politikalarının hazırlanması ve burada devletin ve kurumlarının ne derece etkin rol oynadıkları üzerine çalışma yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda kamu kurumlarının hayata geçirdiği programların aralarındaki ilişki bilinmemesi ve çalışma yapılmamış olması gençlik üzerine yapılan çalışmalarda eksiklik olarak dile getirilmektedir.

2016 yılında Halim Baş tarafından yazılan “Yerel Yönetimlerin Gençlere Yönelik Hizmetleri: İstanbul Esenler Gençlik Merkezi Örneği” çalışmasında ise yerel yönetimlerin gençlere sunmuş olduğu hizmetler çerçevesinde hizmetlerin içeriğinin incelenmesi ve gençlik merkezlerinin faaliyetleri üzerine yazılan bir Yüksek lisans çalışmasıdır. Yapılan bu çalışmada problem olarak görülen “yerel yönetimler ile gençlere yönelik hizmetler arasında bağlantı kuran veya bu bağlantıyı araştıran bir çalışmanın bulunmaması” dile getirilmiştir (Baş, 2016). Gençlik alanında yapılan bu çalışmaların genç kitlesinin birçok alanına değinildiği görülüyor. Fakat bazı çalışmaların detaylı olmadığından dolayı yapılacak bu çalışma ile eksik olan alanları bir bölümüne katkı sağlar. Bu çalışmaların ortak bir noktası nitel yöntemle tasarlanmış araştırmalar olmalarıdır.

4. YEREL YÖNETİMLER VE YAPILARI

4.1 Yerel Yönetimin Tanımı

Belirli sınırlar içerisinde yaşayan bir topluluğun ortak gereksinimlerinin giderilmesini sağlayacak, kamu mal ve hizmetlerini veren, buradaki topluluğun seçtiği kurumlarca yönetilen birimlere yerel yönetim denir. Yerel yönetimler ekonomik, toplumsal, siyasal ve yönetsel sebeplerden dolayı ortaya çıkmıştır (Aksoy, 1998). Yerel yönetimler kavram olarak merkezi yönetim dışında belli bir topluluğun ortak ihtiyacını karşılayan ve karar organlarını halkın seçtiği özerk yönetim biçimine denir.

Yerel yönetimler demokratik yapının temel unsurudur. Yerel yönetimler kamusal hizmetlerin etkinliği artırmak için çoğu devlette kurulmuştur. Kurulma amacı; bireylerin temel haklarını kullanmalarını sağlamak, yönetimde verimlilik oluşturmak ve demokrasi için gerekliliklerinin yerine getirilmesi hedeflenmiştir (Aksoy, 1998).

Günümüz çağdaş toplumlarının idari anlayışları ve sistemsal yapıları içerisinde yerel yönetim kavramı, katılım ve demokrasi gibi kavramlar ve bu kavramların işlerliğinin meydana getirilmesi büyük önem arz eder. Yerel yönetimler ile ilgili bazı konulara dikkat edilmesi gerekir. Bunlar; yerel yönetimlerin var olmasının öncelikli koşulu, o coğrafi bölge içerisinde yaşayan insanların verilen kararlarda etkin olmalarıdır. Bununla birlikte yerel yönetimlerin denetim mekanizması içerisinde aynı insanların olması yereldeki demokrasi açısından önemli konulardan biridir (Şengül, 2014).

Yerel yönetimler üç ana hedefe ulaşmak için kurulmuştur. Bunlar; yerel yönetimde verimliliğin sağlanması, demokrasinin gerekliliklerinin yerine getirilmesi ve bireylerin temel haklarını kullanmalarını sağlamaktır. Yerel yönetimlere ihtiyaç duyulmasının sebeplerinden bazıları; merkezi yönetimin yerel halktan uzak olması, halkın ihtiyaçlarının giderememesi, her zaman merkezi yönetime ulaşılamaması veya sorunları çözülmesinde geç kalması gibi sebeplerdir. Yerelde bu ve benzeri problemleri çözülmesi için bir kuruluşa ihtiyaç duyulmuştur (Aydın, 2011). Yönetimde hizmetlerin daha iyi yapılabilmesi için bazı hizmetlerin yerel yönetimler tarafından yapılmasına ihtiyaç duyuluyor. Mesela imar planları, kanalizasyon,

temizlik ve benzeri hususlar yerelde olduğu için yerel yönetimler tarafında bu hizmetlerin planlanması gerekmektedir. Bunlar gibi birçok hizmetin planlı ve programlı olabilmesi için hangi yönetim tarafından yapıldığında daha verimli olacaksa yetki ve sorumluluğu o yönetime verilmesi gerekmektedir.

4.2 Yerel Yönetiminin Özellikleri

Mahalli idareler bir tüzel kişiliktir. Mahalli idarelerde yerinden yönetim anlayışı genel kabul gören temel kurallardan biridir. Mahalli idarenin yönetim mekanizmalarında bulunan karar alma birimleri demokratik olarak gerçekleştirilen seçimler sonucunda göreve başlarlar. Merkezi idare yetkisi, merkezi idarelere aittir ve bu yetki mahalli idareler üzerinde bulunan tek yetki durumundadır. Kendilerine ait olacak bir gelir oluşturmak maksadıyla farklı gelir kaynaklarının elde edilmesi işleme alınması, mahalli idareler sistemleri için gerekli konulardır. Mahalli idare kuruluşları, Bakanlar Kurulu'nun izni ve ilgili yasalar dahilinde aralarında görevlerine ilişkin birlikler kurabilirler (Yılmaz, 2015).

Halkın ortak ihtiyaçlarının karşılanması hedefini güden mahalli idareler temel olarak tüzel bir kişiliktir ve seçim ile karar alma birimlerine sahiptir. Bunlar; mahalli idareler prensibine uygun olarak meydan getirilmişlerdir, kendi içerisinde karar alma ve tüzel kişilikleri bulunmakta ve karar alma birimleri seçimle belirlenir. Görev ve yetkileri yasalara bağlı olarak düzenlenir. Merkezi yönetim mahalli idareler üzerinde vesayet denetimine sahiptir (Polatoğlu, 2003).

Mahalli idarelerin kuruluşlarının özelliklerini kısaca özetlersek; öncelikle tüzel kişiliği olmalıdır. Diğer devlet işlerinden farklı olarak mahalli idarelerin kendine özgü işlerinin olması gerekiyor. Bundan dolayı mahalli idarelerin kendi ait bütçesi ve karar birimleri olan mahalli idarenin ihtiyacını oluşturmaktadır (Karaaslan, 2007). Mahalli idarelerin bir diğer özelliği, kendi işlerini idare edecek şekilde yapıya sahip olmasıdır.

4.3 Yerel Yönetimlerin Önemi

Devlet teşkilatının büyümesi ve artan nüfus ile birlikte hizmet götürme noktasında gündün güne hizmet götürme artış göstermektedir. Merkezi yönetim kuruluşları eskiden beri hizmet götüren birim olarak ön plana çıkmıştır. Fakat iş ve hizmetlerin

gerekliliği arttıkça kırtasiyecilik, bürokrasi, hantallık, memur kadroların artması gibi sebepler işlerin aksamalarına sebep olmuştur (Görmez, 1997). Bundan dolayı merkezi yönetim yerine yerinde yönetimi esas kılmak amacıyla yerel yönetimler kurularak bu alandaki aksaklıkları gidermek üzere hizmetlerini sürdürmektedir. Yerelde meydana gelen birçok problemin merkezi yönetimler tarafından çözülmesi ve ona müdahil olması zaman açısından sıkıntılar doğuracağından yerel yönetimlerin ne kadar önem arz ettiğini göstermektedir. Merkezi yönetimler zaman geçtikçe yerel yönetimleri güçlendirme eğiliminde olmuşlardır.

Mahalli idareler, mahalli olarak sürdürülmesi gerekli olan hizmetlerin devamlılığını sağlanmasında önemli bir kuruluştur. Bunun içindir ki mahalli idareler yapılanması içerisinde bulunan idareci ve üyelerin aynı bölgede bulunan kişilerden seçilmelidir (Eryılmaz, 2011). Bu sebepten mahalli idarelerin üye ve yöneticileri, içinde buldukları bölgenin sorunlarını daha etkili ve verimli şekilde değerlendirebilirler ve çözümde neler yapabileceklerine dair sağlıklı kararlar alabilirler. Mahalli idareler bireyde demokratik görev duygusunu güçlendirir ve ihtiyaçlara cevap vermesini sağlar.

Yerel yönetimlerin varlığı merkezi yönetim için büyük bir öneme sahiptir. Çünkü yerel yönetimlerin, yerel niteliği olan görevleri merkezi yönetimin üzerinden almasına bağlı olarak merkezi yönetimin ilgileneceği alanların daha kısıtlı olması ve verimli olmasını sağlar (İnanç ve Ünal, 2015). Yerel yönetimler bulunduğu yerdeki problemlerin çözümünün sağlanması konusunda merkezi yönetimden daha çok hakim olduğu için kısa sürede çözülmesi ve aynı zamanda merkezi yönetimin yükünü hafifletmiş olur.

Mahalli idareler kendi içlerinde bağımsız oldukları için bölge halkına daha yakın olmalarını ve daha modern olmalarını sağlar. Bundan dolayı yeni hizmet anlayışlarını ortaya koyup insanların hizmetine sunarlar (Eryılmaz, 2011). Sonuç olarak Türkiye’de de belediyeler, kentsel dönüşüm projeleri, toplu konutlar, sosyal yardım organizasyonları, beyaz masa uygulamaları, temel altyapı yatırımları ve yönetime katılma gibi konularda yenilikler oluşturarak kentin gelişmesine büyük katkı sağlarlar.

Üst düzey güce sahip merkezi yönetimlerde, mahalli idareler ona karşı bir denge görevi görür. Merkezi yönetimler büyük bir güç bakımından önemli bir büyüklüğe

sahiptir. Bu da bazen istenmeyen tehlikeli sayılabilecek sonuçlara meydan vermektedir (İnanç ve Ünal, 2015). Bu yönetim yapısı içerisinde yönetsel gücün bir merkezin elinde değil, çeşitli gruplar ve yönetimler arasında dağılımıdır.

Yerel yönetimler, vatandaşlar arasında hemşerilik duygularının ve demokrasi ile ilgili değer yargılarının gelişiminde büyük önem taşımaktadır. Politik eğitim olgusu öncelikleri yerel yönetimlerde başlar ve gelişme gösterir (İnanç ve Ünal, 2015). Siyaset içinde sorumluluk alan kişilerin çok önemli bir bölümü öncelikli olarak mahalli idareler alanı içerisinde görev alarak kendilerini bir ölçüde genel siyasete hazırlar. Ülkemizdeki siyasette bulunan çoğu siyasetçi yerel yönetim içerisinde belli bir başarı elde ederek ve insanların sevgisini kazanarak merkezi siyaset içerisinde bulunurlar.

4.4 Yerel Yönetimlerin Yapısı

4.4.1. İl Özel yönetimi

Anayasanın 127. Maddesinde üç tür yönetimden biri il özel yönetimleridir. Kent ve kasaba ihtiyaçlarına belediye, köy halkının ihtiyaçlarına köy idaresi tarafından bakılır. İl özel yönetimleri ise il halkına yönelik hizmetleri yapmakla sorumludur. İl özel yönetimlerin kurulması bir yerin il olma statüsünü kazandıktan sonra olur (Erkul, 2010). 1913 senesinde çıkarılan yasa ile İl özel yönetimlerine verilen ve 1914 yılında bazı maddelerinde değişikliğe gidilen yasa, günümüzde de kullanılmaya devam edilmektedir. İl özel yönetimlerinin yönetimine bırakılan ve bu şekilde devamlılığı sağlanan bazı yasalar;

Eğitim bakımından: Orta dereceli okulların, sanat okullarının, öğretmen okullarının açılması ve Eğitim ve Öğretim için ilköğretim aşamasındaki eğitim süreçlerinin geliştirilmesi için okullar ve gerekli durumlarda gezici okulların inşa edilmesi ve oluşturulması. Sağlık ve sosyal yardım konularında: Hastane, huzurevi, çocuk yuvaları, farklı hayır kurumlarının ve akıl ve ruh sağlığı hastaneleri gibi sağlık ve yardım tesislerinin yapılması.

Ekonomik hayatın gelişmesi için; tarımsal kooperatiflerin meydana getirilmesi, kredi mekanizmalarının meydana getirilmesi, buna yönelik kuruluşların açılması için girişim yapmak isteyen kişilere izin verilmesi, sanayi odalarının açılması, ticaret odalarını ve ticaret borsalarının yapılandırılması, pazar ve panayırların oluşturulması,

ticari yaşamın geliştirilmesi ve kolaylaştırılması için her tür önlemin alınması ve servetin artırılması için gereken tüm girişimlerin gerçekleştirilmesidir.

İlde yer alan bayındırlık alanında en küçük yerleşim birimlerine kadar yönetsel organlar içinde gerekli bağlantıyı oluşturan yolların meydana getirilmesi sınırlarının içerisinde bulunan ve bayındırlık alanında en küçük yerleşim birimlerine kadar idari birimler arasında olması gereken bağlantıyı sağlayan yolların oluşturulması ve bu yolların bakımlarının ve onarımlarının yapılması, göl ve bataklıkların ıslah edilmesi ve kurutulmasının gibi hizmetlerin yapılması da yerel yönetimlerin görevidir (Ökmen, 2002).

İl özel idareleri 5302 sayılı kanun ile çok değişiklikler yapılmıştır. Bu kanun ile il özel idarelerinin il halkının mahalli nitelikteki ortak ihtiyaçlarının karşılanması için kurulan ve karar organlarını seçmenler tarafından seçilen, idari ve mali bağımsızlığa sahip kamu tüzel kişilik olarak adlandırılmıştır. Bu adlandırma ile il özel idarelerinin görev ve sorumlulukları daha da çok artmıştır. İl özel idarelerinin görev ve sorumlulukları 5032 sayılı kanunun 6. Maddesinde belirtilmiştir. İl özel idareleri il sınırları içerisinde görev yaparlar. İl sınırları içerisinde yapması gereken görevleri (Çelik, 2013).

2012 yılında yapılan 6360 sayılı kanun ile “On Dört İlde Büyük Şehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” değişiklikler aşağıdaki gibi özetlenebilir;

14 İl belediyesi, büyükşehir belediyesi statüsünü geçmiştir, Büyükşehir ilçe belediyelerinin sınırları ilçe sınırlarıyla, sayıları 30’a ulaşan büyükşehir belediyelerinin sınırları da il mülki sınırları olarak belirtilmiştir, 559 belediye, nüfusu 2.000’in altında olmasından dolayı köy statüsüne alınmış, yeni oluşturulan büyükşehir belediyeleri sınırları dahilinde olan 16.500 köy ve 1.076 belde belediyesi tüzel kişiliğini yitirmiş ve mahalle statüsüne geçirilmiştir, Büyükşehir belediyesi olması için belediye nüfusunun 750 bini aşması yerine, il nüfusunun 750 bini aşması gerekliliğiyle getirilmiştir, Bu düzenlemeyle büyükşehir belediyesi statüsü kazanan 14 il bazında, yeni 25 ilçe kurulmasıyla, büyükşehir belediyeleri bünyesindeki ilçe belediye sayısı 143 iken 519 kadar çıkmıştır, Büyükşehir belediyeleri içerisinde bir yerin ilçe belediyesi olabilmesi için nüfusu en az 20.000 olarak yasalaşmıştır, Büyük şehirlerde İl Özel İdareleri kaldırılmıştır, Büyükşehirlerde kaldırılan il özel idareleri

yerine Valiliklere bağlı olarak çalışacak olan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları(YİKİB) kurulmuştur.

Yapılan kanun düzenlemeleri ile il özel idarelerindeki encümen yapısı yeniden oluşturulmuştur. İl genel meclisi içerisinde seçilecek encümen sayısı beşken üçe, birim amirleri arasından seçilecek üye sayısı da beşken ikiye düşürölmüştür. Genel sekreter ise seçime gerek duyulmadan encümenin doğal üyesi haline getirilmiş ve birim amirleri içinden mali hizmetler birim amiri seçilme mecburiyeti ortadan kalkmıştır (etin, 2015).

4.4.2 Belediyeler

Belediye kelimesi Arapçada “şehir, kasaba” anlamlarına gelen “beled” kelimesinden türemiştir. Ayrıca “medeniyetin kurulduğu bölge, yer” anlamına gelen “Medine” kelimesi ile de ilişkilidir. “Medeni-bedevi” ayırımında şehirde yaşayanlar medeni, kırsal bölgelerde yaşayanlar da bedevi olarak adlandırılmıştır (Eryiğit, 2012).

Belediyenin kanun yapılarında Türkiye genelinde 2005 senesinden itibaren uygulanmaya başlanan 5393 sayılı Belediye Kanunuyla düzenlenme yapılmıştır. 1930 senesinden başlayarak 2005 senesine kadar geçen sürede 1580 sayılı Belediye Kanunu olan, belediyelerin kurucu kanunu yürürlükte olmuş. Daha sonra 5393 sayılı kanunda belediyeler, “Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi (5393, m.3/a)” diye belirlenmiş ve tanımlanmıştır (Yerlikaya, 2012).

5393 sayılı kanununun 14. maddesinde Belediyelerin görevleri ve sorumluluk alanları gösterilmiştir. Bu maddeye göre belediyelerin sahip oldukları görevler ve sorumlulukları;

- Kentlerde bulunan altyapı hizmetlerin sağlanması (İmar, temiz su temini ve kanalizasyon hizmetleri, ulaştırma vb.)
- Kültürel yapıların ve doğal varlıkların koruma altına alınması, şehre ait tarihi dokunun korunması ve bu tür yapıların veya eserlerin bakımlarının yapılması
- Yeşil bölgelerin meydana getirilmesi ve bu amaçla park yapımı, ağaçlandırma gibi hizmetlerin sürekliliğinin sağlanması

- Gençlik ve sporla ilgili faaliyetlerin, kültürel, sanatsal ve tanıtım ile ilgili etkinliklerin yapılması
- Büyükşehir belediyelerinin ve nüfusu 100.000 üstünde olan diğer belediyelerin kadın ve çocukları kapsayan konukevleri açması zorunluluğu bulunmaktadır. Bunların dışındaki belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek, buna göre kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabileceklerdir.
- Coğrafi ve şehir bilgi sistemlerinin; çevreye ve çevre sağlığına ilişkin hizmetlerin, temizlik ve katı atıkların bertaraf edilmesi ile ilgili hizmetlerin; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans hizmetinin sunulması
- Yeni projelere ekonomik olarak destek verilmesi
- Kamu kurum ve kuruluşlarının binalarının her türlü bakım ve onarımlarını yapmak ve araç gereçlerini temin etmek
- Toplumda hayatını kaybedenlerin sonucunda meydana gelen ihtiyaçları sağlanması ve mezarlıkların her türlü bakımının yapılması
- Okul öncesi eğitim binalarının açılması ve hizmete sunulmasını sağlamak
- İbadethanelerin inşa etmek, bakım onarımlarının desteklemek
- Trafikle ilgili şehir içerisinde kalan yapıların düzenlenmesi
- Nikâh ile ilgili planlamaların yapılması ve yürütülmesinin sağlamak
- Sağlık tesislerinin inşa edilmesi ve işletilmesini yerine getirmek
- Sosyal hizmetlerle ilgili planlamalarının yapılması, gerekli yardım ve hizmetlerin sağlanması
- Özel eğitimle ilgili eğitimlerin planlanması ve uygulanmasını sağlamak
- Amatör spor ve kulüplerin desteklenmesi, genç bireylerin sportif faaliyetler için her çeşit sportif organizasyonun desteğinin sağlanması ve yurt içi ve yurt dışında sportif organizasyonlarda başarılı olan sporcu ve teknik ekiplerine belediye meclisi kararı ile hediyelerin verilmesi (Tortop vd., 2014) bunlardır.

2022 yılı verilerine göre Türkiye’de; 51 il belediyesi, 30 büyükşehir belediyesi, 403 ilçe belediyesi, 519 Büyükşehir’e bağlı ilçe belediyesi ve 388 belde belediyesi olmak üzere 1391 adet belediye bulunmakta (Url-5).

4.4.3 Büyükşehir belediyeleri

12 Kasım 2012’de TBMM’de kabul edilen 6360 sayılı “On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” mecliste kabul edilmiştir. Bununla birlikte büyükşehir belediyeleri ile yerel yönetimlerin mali sistem, temsil, katılım, imar, planlama gibi temel konularında pek çok değişiklik yapılmıştır. Bu yasanın asıl amacı iyi hizmet alamayan yerleşim yerlerine hizmet götürülmesi düşünülmektedir. Yapılan bu düzenlemelerle Türkiye’de büyükşehir sayısı 30’a ulaşmıştır. Düzenlemenin merkezi yapıyı güçlendirdiği görülmektedir (Hergüner, 2017).

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu m.3’e göre Büyükşehir Belediyesi; “Sınırları il mülki sınırı olan ve sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri arasında koordinasyonu sağlayan; idarî ve malî özerkliğe sahip olarak kanunlarla verilen görev ve sorumlulukları yerine getiren, yetkileri kullanan; karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişisi” olarak tanımlanmaktadır.

4.4.4 Köyler ve muhtarlıklar

Köylerin yönetsel işlevleri ile ilgili kuralları belirleyen 1924 senesinde çıkarılan 442 sayılı Köy yasaı, köylerin temel yasaını oluşturur. 1924 yılından beri bu yasa uygulanmaktadır. Köy içerisinde yönetim olarak oluşturulan yapıları iki şekilde sınıflandırabiliriz. Bunlardan köy yönetimi, köy içerisinde içme suyunun getirilmesi, ev ve diğer yapılarının çevre temizliğinin yapılması ve hayvanların sağlıkları ile ilgilenen birimlerle bağlantı kurması ve bilgilendirmesi önemli konulardandır. Böylece problemin ortadan kaldırılmasını sağlamak, halkın sağlığına dikkat etmek, çiftçilerin mallarının korunmasını sağlamak için bazı tedbirlerin alınması zararlı böceklerle mücadelenin sağlanması, köy ve çevresinin ağaçlandırılmasını sağlanması ve ayrıca tarım ve hayvancılığın kollanmasını elde etmek mümkün olur. Köy yönetimleri okul, mescit, imar ve köy odası gibi yapıların yerine getirilmesi gereken konuların başında gelir (Uçar, 2004).

Köy idareleri kamu tüzel kişiliğe sahip olduğundan bazı haklara sahip olmuştur. Köyün taşınır ve taşınmaz mallarına hiçbir devlet kurum ve kuruluşu el koyamaz ve sahip olamazlar. Fakat yasa ile gereken yetkilerin verilmesi durumunda taşınır ve taşınmazlara el konulabilir. Köylerde muhtarlar hem köyün hem de devletin işlerini idare etmekle görevlendirilir. Devlet adına yaptığı görevler; devlet tarafından yürürlüğe konulan yasa ve tüzükler hakkında köylülere bilgi vermesi, bulaşıcı hastalık görüldüğünde ilgililere bilgi verilmesi, nüfusların kayıt altına alınması, mahkeme kararlarının ilgililere duyurulması ve asker toplanması muhtar tarafından yapılması gerekenlerdir (Keleş, 2011).

Mahalle, köy muhtarlığı gibi yönetimin başını muhtarın çektiği ve bu muhtara bağlı ihtiyar heyetinin bulunduğu bir yönetimdir. Mahalle, mahalli idareler gibi tüzel kişiliği yoktur. Mahalle yönetimi 1933 senesine kadar büyük bir öneme sahip olan yönetim biçimi, bu yıldan sonra belediye çatısı altına alınmıştır. Bundan sonra 1944 yılında yeniden idari birim olarak hayata geçirilmiştir (Uçar, 2004).

Çok eski bir tarihe dayanan köy yerleşim alanları insanlığın gelişmesi ile önemi azalan bir durum halini almıştır. Yerleşim birimi olarak köyler en küçük yerleşim yeri olarak görülür ve köyler inşaların toplu olarak yaşamak istemelerinden dolayı ortaya çıkmıştır. Köy idaresinde yer alanların, köyde yaşamlarını sürdüren insanların ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturulan bir yapıdır. Köy klasik bir yerleşim birimidir (Tortop vd. 2014). Büyükşehir belediyelerin kurulması ile birlikte köylerin sayılarından azalma ve nüfusların çoğunluğu şehirlere göç etmesiyle beraber köylerin nüfusu azalmıştır. Ayrıca büyükşehir belediyelerindeki köylere mahalle statüsü verilmiştir.

4.5 Türkiye’de Yerel Yönetim Reformu

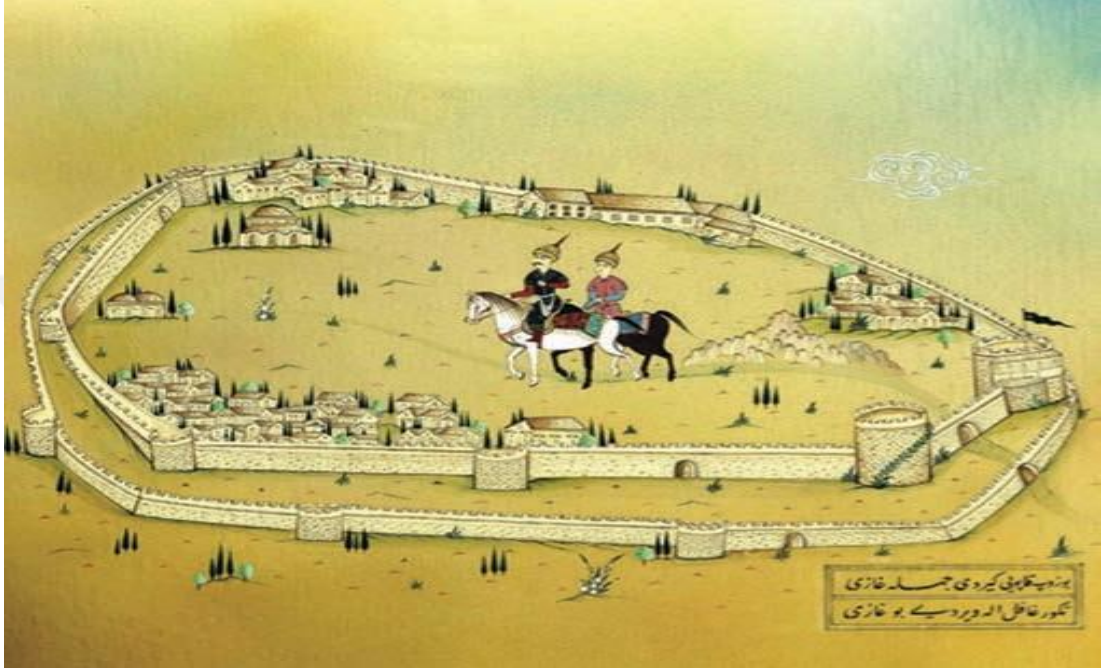
2005 yıllarında başlayan yerel yönetim reformu, il özel idarelerinde 5302, belediyelerde 5393, büyükşehir belediyelerinde 5216 sayılı kanunların yürürlüğe girmiştir. Çıkarılan yeni kanunlar ile eski kanunlara göre mahalli idarelerin görev ve yetkileri genişlemiştir. Bu reformlardan sonra 6360 ve 6447 sayılı kanunlar uygulamaya konulmuştur. 6360 kanunu ile 29’a yükselen büyükşehir belediye sayısı, 22 Mart 2013’te, 6447 Sayılı kanunla Ordu ilinin büyükşehir olması ile birlikte büyükşehir belediye sayısı otuz olmuştur. Ayrıca 6360 sayılı kanunla il özel idareleri, belediyeler ve köylerin bir kısmıyla 30 Büyükşehir belediyesinin il özel idareleri

kaldırılmıştır. Büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyelerinin ayrımı daha da belirginleştirilerek, valiliklerin yetkileri daraltılmıştır (Aydın, 2011).

6360 sayılı kanunla yapılan değişikliklerle 30 büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde olan belde belediyeleri ve köyler ilçe belediyelerine mahalle olarak bağlanmıştır. Büyükşehir belediyesi oluşturabilme koşulunun, 750.000 nüfusu olarak belirtilmesi büyükşehir belediyelerin vergi gelirleri ile genel bütçeden gelir payları artırılmıştır. Bununla birlikte diğer mahalli idarelerin payları düşürülmüş, büyükşehir belediyeleri büyükşehir ilçe belediyeleri bütçelerinden aldığı %30'lık pay oranında değişikliğe gidilmemiştir. Fakat alınan paylar önceden nüfus ile bağlantılı iken yapılan değişiklikte nüfus ile birlikte yüz ölçümleri eklenmiştir. Büyükşehir belediyelerinde nüfusu 2000'in altında olan belde belediyeleri ve bucak yapılanmaları kaldırılmıştır (Göymen, 2000).

2012 yılı "V. yerel yönetimlerin mali yönetimi forumunda" bahsedilen, belediyelerin ölçek sorunu, belediyelerin şirket kurma oranının son dönemlerde azalması, belediyelerin sermaye piyasalarından borçlanabilme durumlarının belediyeleri piyasa denetimine alınacağı denilmiştir. Bu durumda belediyelerin faaliyetlerini yükselteceği, yerel yönetimlerin borçlanabilme durumlarında; eski dönemlerde söz konusu yanlışların yapılmaması için belediyelerin borçlanma kapasitelerinin tekrar düzenlenmesi, iflası halinde kredi açıcı ve tüketici haklarının nasıl korunabileceği ile mali hesapların şeffaf hesap verebilir nitelikte olması üzerinde durulmuştur. Ayrıca iç kontrol sisteminin uygulanması, şeffaflığa ilişkin 5018 sayılı Kanun'un uygulanmasının önemi, hizmetin onu en etkili şekilde hazırlayacak bölüme verilmesi; forumda üzerinde konuşulan konuların arasında yer almıştır (Göymen, 2000).

5. SULTANBEYLİ İLÇESİ VE SULTANBEYLİ BELEDİYESİ GENÇLİK POLİTİKALARI

Şekil 5.1: Aydos Kalesi

Kaynak: (Url-6)

5.1 Sultanbeyli İlçesi ve Tarihi

Coğrafi konumu nedeniyle Sultanbeyli'nin tarihi çok eski dönemlere dayanır. Eski dönemlerden beri doğu ile batı arasında köprü görevi gören Anadolu, Çin'den başlayarak Avrupa'ya kadar uzanan İpek Yolu'nun önemli noktalarından biridir. Sultanbeyli ilçesi İpek Yolu'nun önemli kavşaklarından biri olmuştur. Sultanbeyli sınırları içerisinde bulunan Aydos Kalesi, bulunduğu yüksek konum itibarı ile İzmit şehrinden batıya hareket edildiğinde kalenin çok büyük bir öneme sahipti. Sultanbeyli konumu ile eski çağlardan günümüze kadar stratejik önemi uzun yıllarca korumuştur (Url-6).

Roma ve Bizans İmparatorluğu döneminde Aydos Kalesi Üsküdar'dan Gebze'ye kadar olan bölgenin mülki idare merkezi olmuştur. Akça Kova ve Abdurrahman Gazi komutasındaki Osmanlı orduları 1328 yılında Orhan Gazinin emriyle Aydos Kalesi

fethedilmiştir. Rivayetlere göre bu fetihde tekfurun kızı kalenin çatışmasız teslim edilmesini sağlamıştır. Tekfurun kızı rüyasında bir kuyuya düşer, bu kuyudan kendisini bir adam kurtarır. Onu kurtaran adamın Osmanlı ordusundaki akıncıların başındaki kişi olduğunu görür. Fetihden sonra rüyasında gördüğü Abdurrahman Gazi ile hayatını kurar (Url-6).

Sultanbeyli konuma olarak İstanbul'u Anadolu'ya bağlayan yol üzerinde olması sebebiyle Bizans döneminde de çok önemli bir bölgeydi. Aydos Kalesi İstanbul'un fethinde ilk önce fethedilmesi gereken yerlerin başında geliyordu. Çünkü Bizans Anadolu'dan gelen tehditler için askerlerin toplanma yeri idi. Bu kadar çok öneme sahip olmasının nedeni, bölgenin tamamına hakim bir kale olmasıydı. İstanbul'un fethinden sonrada Aydos Kalesi askeri amaçla kullanılmış. Fakat daha sonra kale kervanların iç güvenliği nedeniyle iç kale haline gelmiş ve stratejik önemi eskisi gibi kalmamıştır (Url-6).

Sultanbeyli'deki araziler 19. Yüzyıla kadar Osmanlı mülkü idi. Bu arazilerin çoğunluğu padişahın kız kardeşi Cemile Sultan'ındı. Cemile Sultan elindeki arazileri Osmanlı devletinin Bahriye Nazırı(Denizcilik Bakanı) olan Hasan Hüsnü Paşa'ya ulufe olarak verilmişti. 1903 yılında Hasan Hüsnü Paşa ölünce araziler oğlu Hilmi Bey'e verilmiş, daha sonra 10 Haziran 1911 Bakanlar Kurulu kararı ile bu araziler Belçika uyruklu Frans Flipson'a satılmıştır. 1914-1915 yıllarında Ukrayna'da zulme uğrayan otuz üç Yahudi ailesine Osmanlı Devleti sahip çıkarak onları geçici olarak Sultanbeyli çiftliğine yerleştirmişti. Buranın sahibi olan Frans Flipson onları çıkarılması için hükümete başvurmuştu. Birinci Dünya Savaşı sırasında diğer göçmenler gibi burada yaşayan Museviler Batı Avrupa ve Amerika'ya göç etmişlerdi. Daha sonra Milli Mücadele döneminde birçok iş insanı gibi Frans Flipson İstanbul'dan ayrılmıştı. Fakat bu arazileri orman sınırlarından dolayı çıkan problemler üzerine satamamıştı (Url-6).

1933'ten itibaren Balkanlardan göç eden Türk göçmenlerin sayısı artmıştı. 1937-1938 yıllarında Bulgaristan'dan göç eden Türkler Sultanbeyli'ye göç etmeye başlamıştı. Sultanbeyli'nin artan nüfusu ile birlikte çiftlikten köy statüsüne geçmesi hızlanmıştı. Buraya yerleşen göçmenlere 45 dönüm arazi verilmişti. Fakat bu toprakların varisleri ortaya çıkmasıyla birlikte mülkiyet problemi ortaya çıkmıştı (Url-6).

Sultanbeyli ilçe sınırları içerisinde 1957 yılında Sultanbeyli köyünün kurulmasına karar verildi. Köy kurulmasından sonra 1960 yılında 70 hanedan oluşan ve çoğu muhacir ailelerden oluşan yerleşim merkezi olmuştu. Sultanbeyli köyünün içerisinde eski Ankara-İstanbul yolu geçmesinden dolayı hissedarların bazıları yerlerini satmaya başlamıştı. Bundan dolayı orman idaresi sınırlama getirmiş ve tapu devir işlemleri yapılamamıştı. Bunun yerine köy ihtiyar heyeti senetleri ile satmaya devam edilmişti (Url-6).

Tem otoyolunun Sultanbeyli Köyünün içinden geçmesiyle, köy hızla büyümeye başlamıştı. 1 Aralık 1987’de belediye kurulma kararı alınmış ve 26 Mart 1989’da ilk yerel seçim yapılmıştı. 03 Haziran 1992 Bakanlar Kurulu Kararı ile Sultanbeyli ilçe olma kararı verilmişti. Sultanbeyli İstanbul’un Anadolu yakasında ve 35 km²’lik yüz ölçümü ile Aydos Dağı ve Teferrüç Dağı arasında yer alır. Denizden 130 metre yüksekte olup doğuda Pendik, Güneyde, Kuzeyde ve Batıda Kartal ve Sancaktepe ile komşudur. İstanbul’u Anadolu’ya bağlayan Tem otoyolu ilçenin ortasından geçmekte olup, aynı zamanda lojistik açıdan önemli coğrafi konuma sahiptir. Sultanbeyli ilçesi 15 mahalleden oluşmaktadır. Battalgazi Mahallesi 31668 kişi ile en kalabalık mahalle, 12501 kişi ile en küçük Akşemsettin Mahallesi’dir (Url-6).

5.2 Sultanbeyli İlçesi Demografik Yapısı

Sultanbeyli 1930’lu yıllarda nüfusu 200 iken 1960’lı yıllara gelindiğinde ise 433 kişi olmuştur. Sultanbeyli 1985 yılına kadar köy iken, 1990 yılında belde statüsü kazanmış ve nüfusu 82.298 kişiye çıkmıştır. 2000 yılında ise ilçe olan Sultanbeyli’nin nüfusu sonraki yıllarda da hızla artmaya başlamıştır. 2021 TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNSK) verilerine göre Sultanbeyli ilçe nüfusu 349.485 kişi olmuştur. Nüfusun %51,2’si (178.935) erkeklerden oluşurken, %48,8’i (170.550) kadınlardan oluşmaktadır.

Çizelge 5.1: Sultanbeyli’nin Nüfusu (2011-2021)

Yıllar	Sultanbeyli Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2021	349485	178935	170550
2020	343318	176121	167197
2019	336021	172436	163585
2018	327798	167763	160035
2017	329985	169441	160544

Çizelge 5.1: (Devamı) Sultanbeyli'nin Nüfusu (2011-2021)

Yıllar	Sultanbeyli Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2016	324709	167194	157515
2015	321730	165784	155946
2014	315022	162321	152701
2013	309347	159326	150021
2012	302388	155314	147074
2011	298143	153350	144793

Kaynak: (Url-7)

Çizelgeden de anlaşılacağı üzere Sultanbeyli'nin nüfusu her geçen yıl artmaktadır. 2007'den 2021'e kadar ilçe nüfusu iki katından fazla artış olmuştur. Yıllara göre erkek nüfusu kadın nüfusundan her zaman fazla olmuştur.

Çizelge 5.2: Sultanbeyli'nin Yıllık Nüfus Artışı (Binde) (2008-2021)

Yıllar	Sultanbeyli Nüfus Artış Hızı
2021	17,8
2020	21,48
2019	24,78
2018	-6,65
2017	16,12
2016	9,22
2015	21,07
2014	18,18
2013	22,75
2012	14,14
2011	24,03

Kaynak: (Url-7)

Çizelgeden de anlaşılacağı üzere Sultanbeyli'nin nüfusu artış hızı yıllara göre farklılık göstermektedir. 2008 Yılında nüfus artış hızı en fazla iken 2018 yılında ise en düşüktür.

Çizelge 5.3: Yaş Gruplarına Göre Nüfus (2021 Yılı)

Yaş Grubu	Toplam	Erkek	Kadın
15-19	29223	15314	13909
20-24	30128	15084	15044
25-29	31872	15974	15898
30-34	30848	15698	15150

Kaynak: (Url-7)

Yukarıdaki Çizelgede Sultanbeyli İlçesinin yaş gruplarına göre nüfus rakamları yer almaktadır. Burada anketleri uygulayacağımız hedef kitle olan 15-29 yaş aralığı 91223 kişidir. Bu kitle toplam nüfusun %26,10'na yani yaklaşık 4/1'den daha fazladır. Sultanbeyli'de ikamet eden her dört kişiden biri gençtir.

5.3 Sultanbeyli'nin Sosyo-Kültürel Yapısı

Çizelge 5.4: Nüfusa Kayıtlı Olunan İle Göre İlçe Nüfusu Dağılımı

Bölgeler	Nüfus Yoğunluğu(%)
Doğu Anadolu Bölgesi	22
Karadeniz Bölgesi	21
Marmara Bölgesi	45
İç Anadolu Bölgesi	6
Akdeniz Bölgesi	1
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	1
Ege Bölgesi	4

Kaynak: (Url-7)

Belirli bir topluluğun yaşayış tarzını, değer yargılarını, gündelik alışkanlıklarını topluluğun sosyo-kültürel yapısını ifade eder. Çizelgedeki verilere göre Sultanbeyli ilçesinin sosyo-kültürel yapısı bölgeler göre; ilk sırada Marmara Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi ve Karadeniz Bölgesi başta olmak üzere Anadolu'nun dört bir tarafından göç alan bir ilçe olduğu görülüyor.

Çizelge 5.5: Yaş Gruplarına Göre Toplam Nüfus

Yaş Grubu	Toplam Nüfusu
15-19	29223
20-24	30128
25-29	31872

Kaynak: (Url-7)

Anketleri uygulayacağımız hedef kitle olan 15-29 yaş aralığının nüfusu 91223 kişidir. Bu da nüfusun %26,10 oluşturmaktadır. Sultanbeyli ilçesinin nüfusunun 4/1'ni gençlerden oluşmaktadır. Sultanbeyli ilçesi hem genç bir nüfusa sahip hem de sosyo-kültürel çeşitliliği olan bir ilçedir.

5.4 Sultanbeyli İlçesinin Eğitim Durumu

Türkiye'nin eğitim ve öğretim yapısı analiz edildiğinde, ülkenin büyük bir bölümünün ilköğretim mezunu, nüfusun %10'nundan fazlası lise ve dengi okullardan mezun olmuşken, fakülte ve yüksekokul mezunu %5'ten azdır. Eskiden devlet okulları sayısı fazla iken, günümüzde her geçen gün özel eğitim kurumlarının sayısı gittikçe artmaktadır.

Sultanbeyli 2009 yılı öncesinde 37 okul eğitim öğretim faaliyetlerini verirken, 2022 yılında bu sayı özel ve devlet eğitim kurumları olmak 128 tane okul eğitim öğretim faaliyetlerini vermektedir. İlçenin okullaşma oranı her geçen gün artmakta olup, bu sayı eğitim ve öğretimde okuma oranlarının artmasını sağlamaktadır.

Üniversite sınavlarına hazırlanan, lise sınavlarına hazırlanan ve ortaokul öğrencileri için Sultanbeyli Belediyesi bünyesinde Gençlik Merkezleri bulunmakta olup, öğrencilerin sınavlarına hazırlık ve okul derslerine destekleme kursları verilmektedir. Gençlik merkezleri eğitimi destekleme ile birlikte, öğrencilerin boş zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirmesini sağlamak, sosyal aktiviteler yapması ve benzer faaliyetleri yerine getirmesi için destek vermektedir. Sultanbeyli'de Kapalı Spor Salonu, Genç Akademi, Hasanpaşa, İstanbulensis, Adil, Battalgazi ve Yunus Emre Değerler Akademisi gençlik merkezleri bulunmaktadır.

Çizelge 5.6: Yaş Gruplarına Göre Eğitim İstatistikleri(2021)

	6-13 Yaş	14-17 Yaş	18-21 Yaş	22-24 Yaş	25-29 Yaş
Lise Ve Dengi Meslek Okulu	0	349	12966	7015	7884
Okuma Yazma Bilen Fakat Bir Okul Bitirmeyen	26658	200	3	211	880
Okuma Yazma Bilmeyen	78	0	170	10	201
Ortaokul Veya Dengi Meslek Ortaokul	1933	22909	7181	6212	10240
Yüksekokul Veya Fakülte	0	0	1356	5240	8961
İlkokul	24444	974	172	152	1265
İlköğretim	0	0	1	52	1572
Yüksek Lisans (5 Veya 6 Yıllık Fakülteler Dahil)	0	0	0	29	456

Kaynak: (Url-7)

2008 yılında okuma-yazmayı bilmeyen 150 iken, bu oranın 2021 yılında 78 kadar gerilemiş ilçede okuma yazma oranının arttığının gösteriyor. Ayrıca çizelgede

okuma yazma bilmeyen, okuma yazma bilen fakat bir okul bitiremeyen, ilkokul, ilköğretim ve ortaokul mezunu sayısı çok fazla olduğu görülmektedir. Yüksek lisans (5 ve 6 yıllık fakülteler dahil) 2008 yılında 55 iken sayı 2021 yılında 456 kişi olmuştur. Yüksekokul veya Fakülte bitirenlerin sayısı 2008 yılında 1022 iken 2021 yılında 8961 kişi olmuştur. Buda ilçede yıllar geçtikçe eğitim seviyesinin yükseldiğini göstermektedir.

6. YÖNTEM VE BULGULAR

6.1 Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Sosyal bir varlık olan insanın birçok ihtiyacı bulunmaktadır. Araştırılan konu özelinde ise gençlerin yaşadıkları ilçede ne gibi sorunlar (ulaşım, istihdam, eğitim, sosyal ve kültürel alan vb.) yaşadıkları, yerel yönetimlerin idarecilerinden ne gibi talep ve önerileri bulunduğu ele alınarak hangi politikaların oluşturulması gerektiği tartışılmıştır. Bu çalışmanın amaca ilişkin soruları ise şunlardır;

1. Yerel yönetimler kapsamında ilçede yaşayan genç nüfusa yönelik hangi yol ve politika izlenmelidir?
2. Gençlik politikaları gençler tarafından nasıl algılanmaktadır?
3. Gençlik alanında yapılan çalışmaların verimli bir şekilde olabilmesi için yerel yönetimler hangi metotları izlemedir?

Bu araştırmada Sultanbeyli ilçesinin gençlik politikalarını araştırmak için, Sultanbeyli Belediyesi Strateji Müdürlüğü'nün 2021 yılının haziran ayında 15-29 yaş arası gençlere yapılan anketten elde edilen veriler kullanılmıştır. 15-29 yaş arası seçilmesinin nedeni, ülkemizde milli eğitim, gençlik, spor, kadın, aile ve kültür politikaları uygulanırken gençler için dikkate alınan yaş aralığıdır.

Sultanbeyli ilçesinde yer alan 15 mahallede toplam 3.047 adet 15-29 yaş arası genç ile anket yapılmıştır. Örneklem tasarımında yaş ve mahalle nüfusu bilgileri kota olarak uygulanmıştır. Yapılan görüşmelerin %50'si CATI Yöntemi kullanılarak; %50'si yüz yüze anket yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Anketler 25 demografik soru ve 12 tematik toplam 37 sorudan oluşmaktadır. Anketin amacı; gençlerin eğitim seviyelerini ortaya koymak, kültürel ve sosyal faaliyetlerini, boş zaman etkinliklerini öğrenmek, günlük hayatta karşılaştıkları zorlukları görmek ve ilçeden memnuniyet düzeylerini ölçmektir. Yaşam koşulları ile gelecek planları ve beklentilerinin neler olduğunun da analizi yapılmıştır. Araştırma bulguları Statistical Package for the Social Sciences (SPSS 28) programında frekans analizine tabii tutulmuştur. Çalışmada bu bulguların ve istatistiklerin içerik analizleri yapılarak

yorumlamalarına yer verilmiştir. Bu bağlamda çalışma, ikincil kaynakların taraması ile gerçekleştirilmiştir. Analizler sonunda Sultanbeyli gençliğinin demografik ihtiyaçları, ihtiyaç ve beklentilerine göre politikalar geliştirmek hedeflenmiştir.

6.2 Bulgular

6.2.1 Ankete katılanların demografik özellikleri

Burada ankete katılanların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler yer alır. Ankete katılan 15-29 yaş aralığındaki 3.047 kişinin demografik bilgileri aşağıdaki Çizelgelerde gösterilmiştir.

Çizelge 6.1: Türkiye, İstanbul ve Sultanbeyli Gençlik Yaş Grubu Dağılımı

	Yaş Aralıkları (Oran %)		
	15-19	20-24	25-29
Türkiye Geneli	32,3	34,6	33,1
İstanbul	30,1	33,6	36,3
Sultanbeyli	32,7	32,8	34,5

(Url-7)

Çizelgede Türkiye, İstanbul ve Sultanbeyli Gençlik yaş grubu dağılımı durumunu göstermektedir. Türkiye geneli 15-19 yaş aralığı Sultanbeyli ile birbirine çok yakın, İstanbul ile Sultanbeyli arasında 2,6 oranında fark vardır. Sultanbeyli ilçesinin İstanbul'da 15-19 yaş aralığı oranı yüksek olduğunu ve genç nüfusun fazla olduğunu gösterir. 20-24 Yaş aralığında Sultanbeyli ilçesi genç nüfus oranı, Türkiye geneli ve İstanbul daha düşüktür. 25-29 yaş aralığı ise Sultanbeyli ilçesi, Türkiye genelinden büyük İstanbul'dan oranı düşüktür. Buradan anlaşılacağı üzere belediyenin 15-19 yaş aralığına yönelik stratejik planlar ortaya koymalıdır.

Çizelge 6.2: Yaşa Göre Demografik Dağılım

Değişkenler	Oran %	
Yaşınız	15-19	32,7
	20-24	32,8
	25-29	34,5

Katılımcıların demografik profili 15 mahallede ikamet eden gençlerin demografik yapısını göstermektedir. Çizelge görüldüğü gibi katılımcıların yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; %32,7'sinin 15 – 19, %32,8'inin 20-24, %34,5'inin 25-29

yaş arası grupta olduğu görülüyor. Ayrıca tabloda görüldüğü gibi demografik dağılımı %34,5 en büyük yüzde ile 25-29 yaş grubu aralığı oluşturmaktadır.

Çizelge 6.3: Cinsiyete Göre Dağılım

Değişkenler		Oran %
Cinsiyetiniz	Erkek	50,9
	Kadın	49,1
	Toplam	100

Yukarıdaki Çizelgede cinsiyete göre oranları göstermektedir. Buna göre erkeklerin oranı % 50,9 iken kadınların oranı %49,1'dir. Ankete katılanların erkek oranı daha yüksektir. Katılımcıların %72'si Bekar hiç evlenmemiş, %27'si evli %0,4 boşanmış ayrı ve % 0,1 dini nikahlı veya beraber yaşayan katılımcılardan oluşmaktadır. Katılımcıların bekar oranı % 72 ile büyük çoğunluğu oluşturmaktadır.

Çizelge 6.4: Eğitim durumu

	Oran %
Üniversite ve Üstü	14,7
Lise	25,6
Ortaokul	54,8
İlkokul ve Altı	4,9

Çizelgede katılımcıların Eğitim durumunu göstermektedir. Katılımcıların %14,7'si Üniversite ve Üstü, %25,6'sı Lise, %54,8 Ortaokul ve % 4,9 İlkokul ve Altı katılımcılardan oluşmaktadır. Katılımcıların Ortaokul oranı % 54,8 ile büyük çoğunluğu oluşturmaktadır.

Çizelge 6.5: Ankete Katılanların Aylık Toplam Hane Geliri

	Oran %
5000 TL ve Altında	67,8
5001-7500	27,1
7501-10.000	2,9
10.000 TL ve üzeri	2,2

Çizelgede Ankete Katılanların Aylık Toplam Hane geliri durumunu göstermektedir. Katılımcıların %67,8'i 5000 TL ve Altında, %27,1'i 5001-7500 TL, %2,9'u 7501-10.000 TL ve % 2,2'si 10.000 TL ve üzeri katılımcılardan oluşmaktadır. Katılımcıların 5000 TL ve Altında oranı % 67,8 ile büyük çoğunluğu oluşturmaktadır. İlçede gelir düzeyi düşük olan katılımcıların çoğunluğu oluşturmaları

gençler üzerinde gelecek konusunda endişelere yol açmaktadır. Ayrıca bu durum gençlerin eğitim hayatlarının sekteye uğramasına da sebep olabilir.

Katılımcıların gelir düzeyi çoğunluk olarak 5000-7500 aralığındadır. Burada Sultanbeyli İlçesinin düşük gelirli bir bölge olduğunu gösteriyor. 2021 yılında asgari ücret (2.825,90TL ikibinsekizyüzyirmibeşTürkLirası,doksankuruş) baz alınarak değerlendirme yapılmıştır.

6.2.2 Ankete katılan gençlerin eğitim durumu

Çizelge 6.6: Ankete Katılanların Yaş Gruplarına Göre Bitirilen Eğitim Düzeyi

Yaş gruplarına göre	Okuryazar olmayan	Okuryazar fakat ilkokul bitirmemiş	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite ve üzeri	Toplam
15- 19	0	8	2	841	145	0	996
	0,00%	0,30%	0,10%	27,50%	4,80%	0,00%	32,70%
20- 24	2	17	10	317	414	240	1000
	0,10%	0,60%	0,30%	10,40%	13,50%	7,90%	32,80%
25- 29	7	54	49	512	221	208	1051
	0,20%	1,80%	1,60%	16,80%	7,30%	6,80%	34,50%
Toplam	9	79	61	1670	780	448	3047
	0,30%	2,60%	2,00%	54,80%	25,60%	14,70%	100,00%

Çizelgede Ankete Katılanların Yaş gruplarına göre bitirilen eğitim düzeyi dağılımı göstermektedir. Katılımcıların oranı en yüksek olan %54,80 ile Ortaokul bitirenler oluşturur. Çizelgede eğitim düzeyi artarken okul bitirme oranında azalma meydana gelmiştir. Yani lise eğitimlerini bitirenlerin oranı %25,60 ve Üniversite bitirenlerin sayısı %14,70 olmuştur.

Katılımcılar arasında üniversite ve üzeri mezunu erkek oranı %59,2 iken, kadınlarda bu oranın %40,8'dir. Katılımcılar ağırlıklı olarak Sağlık, İşletme, Biyoloji, Çevre ve İlahiyat bölümleri ilk sıralarda yer alır. Erkeklerin eğitim sürecini devam ettirme tutumlarında zorunlu askerlik görevini erteleme kaygısının etkili olduğu muhtemel olsa da tecil kaygısını bu durumun tek kaynağı olarak sunmak doğru olmayacaktır. Kadınların yükseköğretime katılma oranlarının daha düşük olması kadınların iş bulma şansını olumsuz etkileyeceği gibi iş dünyasında da eşitsizliklerle karşılaşmasına neden olabilmektedir. Bu kapsamda özellikle kadınların yüksek-

öğrenime katılmaları konusunda desteklenmeleri bölge ve ülke geleceği adına faydalı olacaktır.

Çizelge 6.7: Ankete Katılanların Yabancı Dil Bilme Durumu

Yabancı dil biliyor musunuz?	Frekans	Oran %
Hayır	2662	87,4
Evet	385	12,6
	3047	100

Çizelgede Ankete Katılanların Yabancı Dil bilme durumunun dağılımını göstermektedir. Gençlerin yabancı dil bilme oranının çok düşük olduğu görülmektedir. Lisans diploması kadar önemli hale gelmiş olan yabancı dil bilme gibi temel yetkinliklerden gençlerin yoksun olması, niteliklerine uygun işlere katılmalarında, iş piyasasına ve daha genel olarak işlerin geçerliliğine dair bilgiye erişmekte zorluk yaşamalarına, mevcut istihdam politikalarından dolayı dezavantajlı pozisyonda kalmalarına sebep olur.

Çizelge 6.8: Ankete Katılanların İhtiyaç Duydukları Eğitimler

*Birden çok cevap alınmıştır. Baz 3047	Frekans	Cevapların Yüzdesi	Oran %
Dil eğitimi	1253	25,1	41,1
Kişisel gelişim eğitimleri	942	18,9	30,9
Teknik anlamda beceri geliştirmeye yönelik mesleki eğitimler	862	17,2	28,3
Girişimcilik eğitimi	662	13,2	21,7
Hibe destek programları eğitimi (Erasmus plus eğitimi, Farabi, yurt dışı fırsatları vb. konularda bilgilendirme)	467	9,3	15,3
Dijital okur-yazarlık eğitimi	377	7,5	12,4
Herhangi bir eğitime ihtiyacım yok	120	2,4	3,9
Diğer	245	4,9	8
Fikrim yok	66	1,3	2,2
Cevap yok	10	0,2	0,3
Toplam	5004	100	164,1

Çizelgede ankete katılanların İhtiyaç duydukları eğitimlerin dağılımını göstermektedir. Gençlerin en çok ihtiyaç duyduklarının başında; Dil eğitimi, Kişisel gelişim eğitimi ve Teknik anlamda beceri geliştirmeye yönelik mesleki eğitimler gelmektedir. Gençler resmi sistemin dışında da kurslar ve sertifika programları

arayarak, dil bilgilerini geliştirerek, destek bulmak için sosyal çevrelerle temasa geçerek ve uluslararası deneyim fırsatlarına bakarak geleceğine yatırım yapmayı hedeflemektedir.

5.2.3. Ankete katılan gençlerin çalışma hayatı

Çizelge 6.9: Ankete Katılanların Çalışma Durumu

Gençlerin Çalışma Durumu	Oran %
Çalışıyorum	37,9
Çalışmıyorum	67,1

Çizelgede Ankete Katılanların çalışma durumu dağılımını göstermektedir. 15-29 yaşa arası gençlerin %67,1 çalışmamakta, % 37,9'u ise çalışmaktadır. Çalışmayanların %38,4'ü öğrenci ve ne eğitimde ne de istihdamda olanlar %23,7'dir. Bunların %9,9'u ev hanımı ve %13,8'i ise çalışmadığını ifade etmiştir. Burada çalışmadığını ifade edenlerin, %43,5'i ev işlerini yaptığı için, %38,2 iş bulamadığından dolayı ve %8,3 ise ailevi sebeplerden dolayı çalışmıyor. İlçede gençlerin işsizlik oranının yüksek olmasının nedenleri; işverenlerin ucuz iş gücünü tercih etmesi, belli bir eğitim süresinden sonra işe başlama maaşlarının düşük olması ve gençlerin yabancı dil temel yetkinliklerinin olamaması diyebiliriz.

Çizelge 6.10: Cinsiyet ve Medeni Duruma Göre Çalışmama Sebebi

	Ev işleri ile meşgul (çocuk, yaşlı, hasta vb. kişilerin bakımı dahil)	İş bulamama/işsiz olup iş arıyor	Ailevi ve kişisel nedenler	Diğer
Cinsiyete göre				
Kadın	56,30%	27,40%	10,40%	5,90%
Erkek	-	74,70%	1,20%	24,00%
Medeni duruma göre				
Evli	65,10%	18,30%	12,00%	4,60%
Bekâr/Hiç evlenmemiş	17,80%	62,60%	4,00%	15,60%
Boşanmış/Ayrı	25,00%	50,00%	-	25,00%

Çizelgede ankete katılanların cinsiyet ve medeni duruma göre çalışmama sebebi dağılımını göstermektedir. Kadınların çalışmama sebeplerinin %56,30 oranı ile ev işleri ile meşgul olmalarıdır. Erkeklerin çalışmama sebebi ise %74,70 ile iş

bulamamalarıdır. Medeni duruma göre evli kadınlar %65,10 ile ev işleri ile meşgul olmaları, bekar hiç evlenmemişler ise %62,60 ile iş bulamama sebeplerinden dolayı olduğunu ifade etmişler. Sultanbeyli ilçesinde sosyal ortam itibarı ile iş olanakları göz önünde bulundurulduğunda erkeklere yönelik imkanlar daha fazla bulunduğundan erkek çalışma oranı her iki kategoride de daha yüksektir. Ankete Katılanların cinsiyet ve medeni duruma göre çalışma durumu dağılımına göre, erkeklerin çalışma oranı kadınların çalışma oranından fazladır. Medeni duruma göre bekar hiç evlenmemişlerin çalışma oranı en yüksek iken, evli olanların oranı en düşüktür.

Çizelge 6.11: Ankete Katılanların ve Bir İşte Çalışanların İşteki Dağılımı

Çalışanlar	Frekans	Oran %
İşçiyim	816	70,6
Kendi işimde çalışıyorum (Esnaf, girişimci, tüccar, serbest meslek)	162	14
Beyaz yakalı çalışırım	90	7,8
Memur	88	7,6
Toplam	1156	100

Çizelgede Ankete Katılanların ve bir işte çalışanların işteki dağılımını göstermektedir. En yüksek oran olan %70,6 işteki çalışma durumu işçi cevabını veren gençler oluşturuyor. Memur oranı %7,6 ile en düşük oranı oluşturur. İlçedeki gençlerin kamudaki oranlarının çok düşük olduğunu gösteriyor.

Ankete Katılanların çalışılan iş yerinin faaliyet gösterdiği sektör dağılımını göstermektedir. En yüksek oran olan %70,6 işteki çalışma durumu işçi cevabını veren gençler oluşturuyor. Burada gençlerin mezun oldukları alanların dışında çalıştıklarını gösteriyor. Çalışılan iş yerinin faaliyet gösterdiği sektör oranları en yüksek olanlar; hizmet, imalat sanayisi ve kamudur. En düşük olanlar ise spor, reklam ve iletişimdir.

Çizelge 6.12: Çalışılan İş Yerinin Faaliyet Gösterdiği Sektör

	Frekans	Oran %
Özel	971	84,1
Kamu	153	13,2
STK	6	0,5
Diğer	13	1,1
Cevap yok	13	1,1
	1156	100

Çizelgede Ankete Katılanların çalışılan iş yerinin faaliyet gösterdiği sektör dağılımını göstermektedir. Çizelgeye göre iş yerinin faaliyet gösterdiği sektör ile en yüksek olan %84,1 ile özel sektördü. En az oran ise %1,1 ile diğer sektörlerdir. Kamu sektörü ise %13,2 oran ile ikinci sıradadır.

Çizelge 6.13: Çalışanların Eğitim Aldıkları Alanla İlgili Bir İşte Çalışma Durumu

Eğitim Aldıkları Alanla İlgili İşte Çalışma	Oran %
Evet	13,5
Hayır	86,5

Çizelgede Ankete Katılanların çalışanların eğitim aldıkları alanla ilgili bir işte çalışma durumu dağılımını göstermektedir. Buna göre eğitim aldığı alan ile ilgili çalışma oranı %13,5 iken kendi alanı dışında bir işte çalışma oranı %86,5'tir. Burada gençlerin rehberlik alanında eksikliklerinin olduğunu gösteriyor.

Ankete Katılanların çalışanların demografik özelliklere göre eğitim aldıkları alanla ilgili bir işte çalışma durumu dağılımını göstermektedir. Bununla birlikte kadınların aldıkları eğitim ile ilgili alanda çalışma oranları erkeklere göre daha yüksektir. Yaş artıkça eğitim aldığı alanda çalışma oranı artmaktadır. Bununla birlikte eğitim düzeyi artıkça kendi alanında eğitim görenlerin oranı da artmaktadır. Gençlerin aldıkları maaş genel anlamda artıkça kendi alanında eğitim görenlerin çalışma oranı artmaktadır. Buda kendi eğitim alanında kendini geliştiren ve alanında çalışmak istediğinde alacağı maaş oranının yüksek olacağını göstermektedir.

6.3 Ankete Katılan Gençlerin Yaşam Memnuniyeti

Çizelge 6.14: Çeşitli Konularda Yaşamdan Duyulan Memnuniyet Düzeyleri

	Ortalama
Aile hayatından memnuniyet	7,1
Genel olarak yaşamdan memnuniyet	5,96
Sosyal hayattan memnuniyet	5,68
Ekonomik durumdan memnuniyet	4,94

(Memnuniyet oranı 0'dan 10'a doğru giderken memnuniyet oranı artar.)

Çizelgede Ankete Katılanların çeşitli konularda yaşamdan duyulan memnuniyet düzeyleri durumu dağılımını göstermektedir. Çizelgede görüldüğü gibi gençlerin en çok aile hayatından 7,1 oran ile memnun olduklarını gösteriyor. Fakat memnun olmadıkları durum ise 4,94 oran ile ekonomik durumdan memnun değiller. Gençler, genel olarak bağımsızlıklarını ve bireyselliklerini elde etmek için çabalarken, aileleriyle ve içinde yaşadıkları topluluklarla kurmuş olduğu bağlar gençlere destek ve güvenlik sunmaktadır. Dolaylı olarak bu durum ekonomik şartlarından memnun olmayan gençlerin mevcut koşullar ile başa çıkabilmelerini kolaylaştırmaktadır.

Çizelge 6.15: Yaşa Göre Çeşitli Konularda Yaşamdan Duyulan Memnuniyet Düzeyleri

Yaş Grubuna Göre	Aile Hayatınız	Genel Olarak Yaşamınızdan	Sosyal Hayatınız	Ekonomik Durumunuz
15-19	5,36	7,1	6,05	6,14
20-24	4,86	7	5,65	5,83
25-29	4,62	7,2	5,35	5,91

Çizelgede Ankete Katılanların yaşa göre çeşitli konularda yaşamdan duyulan memnuniyet düzeyleri dağılımını göstermektedir. Aile hayatında memnuniyet yaş artıkça azaldığı görülmektedir. Genel olarak yaşamdan memnuniyet oranları genel anlamda birbirine çok yakın. Sosyal hayattan memnuniyet yaş artıkça oran azalmaktadır. Ekonomik durumdan memnuniyet en yüksek oran 15-19 yaş arası iken en düşük oran ise 20-24 yaş aralığıdır. Genel olarak incelendiğinde ise yaşamdan en çok memnuniyet duyan yaş grubu 15-19 yaş aralığıdır. Burada gençlik politikalarında dikkat edilmesi gereken konuların öncelikli olarak ekonomik durum ve sosyal hayat konuları olduğu görülüyor. Yerel yönetimler bu konularda daha çok çalışma yapması gerekiyor.

Çizelge 6.16: Eğitim Düzeyine Göre Çeşitli Konularda Yaşamdan Duyulan Memnuniyet Düzeyleri

Eğitim düzeyi	Aile Hayatınız	Genel Olarak Yaşamınızdan	Sosyal Hayatınız	Ekonomik Durumunuz
Okuryazar değil	0,72	6,07	3,07	3,59
Okuryazar	3,54	4,35	4,04	4,23
İlkokul	4,01	6,64	4,71	5,35
Ortaokul	5,03	7,04	5,65	5,96
Lise	5,03	7,33	5,93	6,11
Üniversite ve üzeri	4,89	7,5	5,84	6,12

Çizelgede Ankete Katılanların eğitim düzeyine göre çeşitli konularda yaşamdan duyulan memnuniyet düzeyleri dağılımını göstermektedir. Yaşamdan duyulan farklı memnuniyet konuları eğitim düzeyine göre incelendiğinde, eğitim düzeyinin artması ile ekonomik, aile, sosyal ve genel olarak yaşamdan memnuniyet düzeyinin arttığını söylemek mümkündür.

Çizelge 6.17: Ailenin Gelir Düzeyine Göre Çeşitli Konularda Yaşamdan Duyulan Memnuniyet Düzeyleri

Gelir düzeyi	Aile Hayatınız	Genel Olarak Yaşamınızdan	Sosyal Hayatınız	Ekonomik Durumunuz
5000 TL ve altı	4,59	7,17	5,69	5,98
5001 – 7500 TL	5,65	6,94	5,6	5,83
7501-10.000 TL	5,5	6,83	5,65	6,07
10.000 TL ve üzeri	6,26	7,36	6,47	6,81

Çizelgede Ankete Katılanların ailenin gelir düzeyine göre çeşitli konularda yaşamdan duyulan memnuniyet düzeyleri dağılımını göstermektedir. Yaşamdan duyulan farklı memnuniyet konuları gelir düzeyine göre incelendiğinde, gelir düzeyinin artması ile tüm alanlarda duyulan memnuniyet düzeyinin yükseldiği gözlenmiştir. İkincil ihtiyaçların karşılanması temel ihtiyaçların karşılanması ile mümkündür. Yaşamsal ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalan ailelerin diğer ihtiyaçları karşılamaları da mümkün olmayacaktır. Bu anlamda daha gelişmiş bir Sultanbeyli için ailelere yönelik temel ihtiyaçların karşılanması adına destek hizmetleri, yaşam memnuniyet oranını yukarıya taşıyacaktır.

Çizelge 6.18: Sultanbeyli’de Yaşamaktan Duyulan Memnuniyet Düzeyi

	Frekans	Oran %
0 Puan	9	0,3
1 Puan	278	9,1
2 Puan	96	3,2
3 Puan	174	5,7
4 Puan	301	9,9
5 Puan	554	18,2
6 Puan	891	29,2
7 Puan	410	13,5
8 Puan	121	4
9 Puan	51	1,7
10 Puan	162	5,3
Toplam	3047	100

Çizelgede Ankete Katılanların Sultanbeyli’de yaşamaktan duyulan memnuniyet düzeyi dağılımını göstermektedir. Çizelgede memnuniyet oranı en yüksek olan 29,2 puanla 6 puana verilmiştir. Çizelgeye Sultanbeyli’de yaşamaktan duyulan memnuniyet ortalaması 6,01 puandır. Kadınların erkekler göre Sultanbeyli’de yaşamaktan duyulan memnuniyet puanı daha fazladır. Ayrıca gelir seviyesi yükseldikçe memnuniyet puanı düşmektedir. Cinsiyet, eğitim seviyesi, kırsal/kentsel yaşama olan bağları, aldıkları aile ve topluluk desteği ve sahip oldukları beceriler, gençlerin güçlenmesini sağlayan unsurlardır. Gençlerin eylemleri Sultanbeyli’nin ve Türkiye'nin geleceğini büyük katkıları olacaktır.

Çizelge 6.19: Sultanbeyli dışında başka bir ilçede yaşama isteği

	Sultanbeyli dışında başka bir ilçede yaşama isteği (Oran %)
Evet	39.4
Hayır	48.4
Fikrim yok (Kararsızım)	12.1

15-29 yaş arası gençlerin Sultanbeyli dışında bir ilçede yaşama isteği oranı %48.4 ile hayır iken %39.4 evet cevabını vermişler. Evet cevabı verenlerin yüksek olmasından dolayı, ilçe dışında farklı belediyelerin gençlere yönelik faaliyetlerinin hedef kitle üzerindeki etkileri analiz edilerek, örnek uygulamaların ilçe özelinde modellenmesi gerekmektedir. Gençlerin taleplerinin önemli olduğu görülmektedir. Genel anlamda gençlerin Sultanbeyli’de yaşamdan memnun oldukları gözüküyor. Ankete katılanların Sultanbeyli dışında yaşamak istedikleri ilçelerin başında; Kadıköy, Üsküdar ve Pendik gelmektedir. Üniversite ve üzeri gençlerin tercihi Üsküdar olmuştur.

Çizelge 6.20: Gençlerin Farklı Konular İle İlgilenme Düzeyi

	Çok İlgiliyim	Biraz İlgiliyim	İlgilendiğim bir konu değil
Spor	34,1	35,4	30,5
Politika	15,6	42,9	41,4
Çevre ve Doğa	43,4	39,3	17,3
Teknolojide güncel gelişmeler	34	46	19,9
Kültür ve sanat	35,2	41,5	23,3
Ekonomi	34,2	40,2	25,6
Bilimsel gelişmeler	29,8	43,8	26,4
Sağlıklı Yaşam	36,9	44	19,1

Çizelgeye göre gençlerin en çok ilgili olduğu % 43,4 ile çevre ve doğa olmuştur. Gençlerin bira ilgili oldukları % 46 ile teknolojiye güncel gelişmeler iken, ilgilenmediği %41,4 ile politika olmuştur. Gençlerin siyasi konular karşı mesafeli duruşları, politika belirleme süreçleri üzerinde bir etkileri olabileceğinden şüphe duymaları, siyasi kanalların kendilerinin doğru ve yeterince temsil edildiklerinden endişe duyduklarını göstermektedir.

Kadınların ilgilendikleri ilk üç konu; çevre ve doğa, kültür-sanat ve sağlık yaşam iken, erkeklerin spor, ekonomi ve çevre doğa olmuştur. Üniversite ve üzeri gençlerin en çok ilgilendikleri konular; çevre ve doğa, kütür ve sanat ve teknolojiye güncel gelişmelerdir. Gelir seviyesi arttıkça sağlıklı yaşam, spor konularına ilgi artmaktadır. Gençlerin Sportif faaliyetlerini yapabilecek yerlerin artırılması gerekmektedir. Buda Spor, hobi ve diğer sosyal aktivite mekânları farklı toplumsal kesimlerden gençlerin bir araya gelmesini sağlayabilir. Bu gibi yerler, gençlerin birbirleriyle iletişim kurarak ön yargılarından kurtulmalarına etkili olabilir.

Ankete katılanların - en yüksek oranla yaptıkları sporlar; futbol, fitness ve koşudur. En az yapılan sporlar ise bisiklet, tenis ve trekkingdir. Gençlerin özellikle ilgilendikleri spor alanların spor tesisleri ve etkinlikleri yapılması gerekmektedir. Gençlerin yaşı artıkça spor yapma oranı düşmektedir. Eğitim düzeyi artıkça spor yapma oranı artmıştır.

6.3.1 Ankete katılan gençlerin sosyal eşitsizliklerle karşılaşma durumu

Çizelge 6.21: Sosyal Eşitsizliklerle Karşılaşma Durumu

	Evet (Oran %)	Hayır (Oran %)
Ayrımcılık	6,6	93,4
İş hayatında mobbing	4,6	95,4
Aile içi psikolojik şiddet	4,4	95,6
Akran zorbalığı	3,9	96,1
Aile içi fiziksel şiddet	1,7	98,3
Gasp/Darp	1,3	98,7
Taciz/İstismar	1,1	98,9

Çizelgede Ankete Katılanların sosyal eşitsizliklerle karşılaşma durumu dağılımını göstermektedir. Gençlerin en yüksek oran %6,6 ile ayrımcılığa, ondan sonra %4,6 ile iş hayatında mobbinge ve %4,4 oranı ile aile içi psikolojik şiddete maruz kaldığını ifade etmiştir. Gençlerin sosyal çevre, iş yeri ve aile içinde yaşamış oldukları

ayrımcılık, psikolojik şiddet ve mobbing gençlerin geleceğe dair kaygılarını artırmalarına sebep olur.

Çizelge 6.22: Araştırmaya Katılanların Ayrımcılığa Maruz Kalma Nedenleri

Ayrımcılığa maruz kalma nedeni? Baz 201	Frekans	Oran %
Sebepsiz yere	81	40,3
İrkından dolayı	42	20,9
Dünya görüşü sebebiyle	19	9,5
Sosyo-ekonomik koşullarından dolayı	14	7
Dini sebeplerden dolayı	11	5,5
Cinsiyetinden dolayı	9	4,5
Tercihlerinden dolayı	1	0,5
Fikrim yok	2	1
Cevap yok	22	10,8
	201	100

Çizelgede Ankete Katılanların ayrımcılığa maruz kalma nedenleri dağılımını göstermektedir. Gençlerin en yüksek oranla maruz kaldığı %40,3 ile sebepsiz yere ilk sıra iken %20,9 oranı ile ırkından dolayı ayrımcılığa maruz kaldığını ifade etmiştir. Aileler ve toplulukların yaklaşımları ve davranışlarından gençler etkisinde olur ve etrafına o hassasiyeti gösterir. Gençler etrafındaki gördüğü durumları geleceğine onları yansıtır. Ayrımcılıkla mücadele hep birlikte mücadele edilmesi gereken bir konudur. Bunun için gençlerin akranları ile sosyalleşebileceği ortamlar oluşturulmalıdır.

6.3.2 Ankete katılan gençlerin serbest zaman tercihi

Gençlerin Sosyal Medya Tercihi Ankete katılan gençlerin sosyal medya tercihi en yüksek oran olan %38,2 ile Instagram'ı, %21,7 Facebook'u, %17,8 Twitter ve %14,6 Youtube tercih ettikleri görülmektedir.

Çizelge 6.23: Demografik Özelliklere Göre Sosyal Medya Tercihi

	Instagram	Facebook	Twitter	Youtube	Diğer
Kadın	40,5	19,7	16,8	14,6	8,4
Erkek	35,8	23,4	18,5	14,6	7,8
Yaşa göre					
15- 19	36,8	19,6	15,9	19,3	8,5
20- 24	39,7	21	20,1	12,8	6,4
25- 29	37,8	24,6	17,4	10,8	9,3

Çizelge 6.23: (Devamı) Demografik Özelliklere Göre Sosyal Medya Tercihi

	Instagram	Facebook	Twitter	Youtube	Diğer
Kadın	40,5	19,7	16,8	14,6	8,4
Erkek	35,8	23,4	18,5	14,6	7,8
Yaşa göre					
15- 19	36,8	19,6	15,9	19,3	8,5
20- 24	39,7	21	20,1	12,8	6,4
25- 29	37,8	24,6	17,4	10,8	9,3
Eğitime göre					
Okuryazar olmayan	28,5	46	-	-	25,6
Okuryazar fakat ilkököl bitirmemiş	20,2	53,9	11	5,1	9,8
İlkököl	30,5	26,3	18,2	7,9	17,2
Ortaokul	36,4	24,4	15,5	16	7,9
Lise	42,1	17,7	18,9	14,2	7
Üniversite ve üzeri	41,4	11,9	25,9	11,7	9,3

Çizelgede ankete katılanların demografik özelliklere göre sosyal medya tercihi dağılımını göstermektedir. Gençlerin en çok kullandıkları sosyal medya platformu Instagram'dır. Kadınlar erkelere göre kullanma oranı daha fazladır. Eğitim düzeyi artıkça gençlerin Instagram platformu kullanım oranı artmaktadır. Gençler Instagram'ı bir sosyalleşme aracı olarak görmektedir.

Çizelge 6.24: Gençlerin Gündemi Takip Etme Durumu

	Frekans	Cevapların yüzdesi	Deneklerin yüzdesi
Televizyon	1540	28	50,6
Twitter	1053	19,2	34,6
Sosyal çevre (Arkadaşlar, aile)	942	17,2	30,9
Online haber siteleri	783	14,3	25,7
Facebook	738	13,4	24,2
Basılı Gazeteler	117	2,1	3,9
Instagram	28	0,5	0,9
Sosyal Medya	12	0,2	0,4
Hiçbiri	10	0,2	0,3

Çizelge 6.24: (Devamı) Gençlerin Gündemi Takip Etme Durumu

	Frekans	Cevapların yüzdesi	Deneklerin yüzdesi
YouTube	6	0,1	0,2
İnternet	5	0,1	0,2
Hepsi, fark etmez	1	0	0
Cevap yok	5	0,1	0,2
Gündemi takip etmiyorum	181	3,3	5,9
Diğer	72	1,3	2,4
	5492	100	180,4

Çizelgede Ankete Katılanların Gençlerin gündemi takip etme durumu dağılımını göstermektedir. Gençlerin gündemi takip ettikleri durumun ilk sıralarında; televizyon, Twitter ve sosyal çevreleri gelir. Medya, gençlerin yetişkinlere kıyasla kendilerini daha özgüvenli ve bilgili hissettikleri ve onlara, kendilerinden önceki nesillerin saygı duymasını sağlayan bir alandır. Gençlerin bilgi teknolojileri alanındaki yetenekleri ise gençler ve yetişkinler arasındaki hiyerarşiye meydan okuyacak, hatta bu hiyerarşiyi döndürebilecek potansiyele sahiptir.

6.3.3. Ankete katılan gençlerin gönüllülük faaliyetlere katılımı

Çizelge 6.25: Gönüllü Bir Faaliyete Katılma Durumu

Gönüllü bir faaliyete katılma durumu	Oran %
Evet	9,2
Hayır	90,8

Çizelgede Ankete Katılanların Gençlerin Gönüllü bir faaliyete katılma durumu dağılımını göstermektedir. Katılımcıların %9,2'si gönüllü faaliyetlerde yer aldığını, %90,8 ise gönüllük faaliyetlerinde yer almamıştır. Gönüllü faaliyetlerde yer alan katılımcılar özellikle Kızılay etkinliklerinde yer aldığını belirtmiştir. Ankete Katılanların Gençlerin gönüllük faaliyeti katılım sağladıkları en yüksek oran ile Kızılay etkinlikleri olmuştur. Kızılay'dan sonra ise yardım, sokak hayvanlarını besleme ve kan verme olmuştur.

Çizelge 6.26: Sivil Toplum Kuruluşuna Üye Olma

Sivil toplum kuruluşuna üye	Oran %
Evet	2,8
Hayır	97,2

Çizelgede Ankete Katılanların Sivil toplum kuruluşuna üye olma dağılımını göstermektedir. Sivil toplum kuruluşlarına üye olma %2,8 iken, üye olamayanların oranı %97,2'dir. Genel olarak Sultanbeyli'de gençlerin STK'ye üye olmaları oranı çok düşüktür. Bunun için gençlerin karar verme mekanizmalarına katmak, gençlik konseyi kurulması ve STK'larda gençlerin staj yapabilme imkanlarının sağlanması gerekmektedir.

6.3.4 Ankete katılan gençlerin öncelikli gördüğü problemler

Çizelge 6.27: Konularına Göre Sultanbeyli'de Sunulan Hizmetlerden Memnuniyet

	Hiç Memnun Değilim	Memnun Değilim	Ne Memnunum Ne memnun değilim	Memnunum	Çok Memnunum	Toplam	*Ortalama
Toplu ulaşım olanakları	8,7	9,8	28,2	42,7	10,6	100	3,37
İlçedeki genel Güvenlik	9,1	9,4	25,6	47,2	8,7	100	3,37
Yeşil alanlar	9,8	12,5	21,6	49	7,2	100	3,31
Spor alanları (Örn. Yürüyüş Parkurları, Bisiklet parkuru)	12,3	15,3	22,8	33,2	16,4	100	3,26
Kütüphaneler	8,5	12,1	35,8	33,8	9,7	100	3,24
Gençlik Merkezleri	10,3	12,6	35,3	36	5,8	100	3,15
Sosyalleşme imkanları (Kültürel faaliyetler, mekanlar vb.)	10,9	14,6	34,5	33,5	6,5	100	3,1

Çizelgede ankete katılanların konularına göre Sultanbeyli'de sunulan hizmetlerden memnuniyet durumu dağılımını göstermektedir. Gençlerin ilçede en çok memnun oldukları; toplu ulaşım, ilçedeki genel güvenlik ve yeşil alanlar gelmektedir. En düşük olan ise sosyalleşme imkânları faaliyetleridir.

Çizelge 6.28: Demografik Özelliklere Göre Sultanbeyli’de Sunulan Hizmetlerden Memnuniyet

	Yeşil alanlar	Spor alanları (örn.	Gençlik Merkezleri	Sosyalleşme imkanları (Kültürel faaliyetler, mekanlar vb.)	Kütüphaneler	Toplu ulaşım olanakları	İlçedeki genel güvenlik
Kadın	3,39	3,39	3,24	3,2	3,32	3,42	3,41
Erkek	3,24	3,14	3,05	3	3,16	3,32	3,33
15- 19	3,41	3,36	3,24	3,2	3,35	3,42	3,45
20- 24	3,26	3,21	3,09	3,04	3,21	3,32	3,32
25- 29	3,27	3,22	3,11	3,06	3,17	3,35	3,35
Okur yazar değil	3,05	2,86	2,66	2,86	2,47	3,73	3,55
Okur yazar	2,93	2,8	2,79	2,72	2,72	3,01	3,01
İlkokul	3,49	3,39	3,25	3,27	3,24	3,46	3,48
Ortaokul	3,4	3,35	3,23	3,2	3,32	3,42	3,48
Lise	3,35	3,38	3,18	3,12	3,27	3,39	3,35

(0-5 arası ortalama puanlar yazılmıştır)

Çizelgede Ankete Katılanların Demografik özelliklere göre Sultanbeyli’de sunulan hizmetlerden memnuniyet durumu dağılımını göstermektedir. Kadınların erkeklere göre memnuniyet durumu oranı daha fazladır. Gençlerin yaş artıkça memnuniyet oranı düşmektedir. Okuryazar olanların sunulan hizmetlerden en çok memnun oldukları toplu ulaşım ve ilçedeki güvenlidir. Okuryazar olmayanlar aynı memnuniyet mevcuttur. Fakat genel anlamda okuryazarların memnuniyet oranları düşüktür.

Çizelge 6.29: Sultanbeyli’nin En Önemli Sorunları

*Birden çok cevap alınmıştır. Baz 3047	Frekans	Cevapların
		Oran %
Ulaşım	795	13,9
Sosyal yaşam alanları (kafe, vb.)	756	13,2
Düzensiz kentleşme (İmar, tapu sorunu vb.)	686	12
İstihdam	603	10,5
Yönetim şekli, başarısızlık	529	9,2
Çevre	439	7,7

Çizelge 6.29: (Devamı) Sultanbeyli'nin En Önemli Sorunları

*Birden çok cevap alınmıştır. Baz 3047	Frekans	Cevapların
		Oran %
Nüfus hareketliliği	411	7,2
Eğitim	409	7,2
Güvenlik	186	3,3
Kültür-sanat	149	2,6
Diğer	702	12,2
Fikrim yok	45	0,8
Cevap yok	9	0,2
Toplam	5719	100

Çizelgede Ankete Katılanların Sultanbeyli'nin en önemli sorunları durumu dağılımını göstermektedir. Gençlere göre Sultanbeyli'nin en önemli ilk 3 sorunu: ulaşım, sosyal yaşam alanları ve düzensiz kentleşmedir. En düşük oranlılar ise; eğitim, güvenlik ve kültür sanattır.

Çizelge 6.30: Sultanbeyli'de Yaşayan Gençlerin Problemleri

	Frekans	Yüzde
İş sahası eksikliği	562	18,3
Gelecek kaygısı	371	12,2
Eğitimde sorunlar yaşanması	362	11,9
Geçim sıkıntısı yaşamaları	237	7,8
Parasızlık	222	7,3
Cahillik	207	6,8
Madde bağımlılığı (uyuşturucu vs.)	170	5,6
Sosyal hayat eksikliği	144	4,7
İnternet bağımlılığı	119	3,9
Ahlak bozukluğu	105	3,4
Teknoloji bağımlılığı	92	3
Sorumsuzluk	70	2,3
Gençlere değer verilmemesi	67	2,2
Sigara, alkol kullanmaları	42	1,4
Arkadaş ortamlarının kötü olması	39	1,3
Herhangi bir sorun yok	37	1,2
Ailesel sıkıntı yaşamaları (aile baskısı)	37	1,2
Diğer	100	3,4
Fikrim yok	50	1,6
Cevap yok	14	0,5
Toplam	3047	100

Çizelgede ankete katılanların Sultanbeyli'nin en önemli sorunları durumu dağılımını göstermektedir. Gençlerin ilk üç problemi; iş sahası eksikliği, gelecek kaygısı ve eğitimde yaşanan sorunlar gelmektedir.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada Sultanbeyli ilçesinin gençlik politikalarını incelemek üzerine Sultanbeyli Belediyesi Strateji Müdürlüğünün 2021 yılında Sultanbeyli’de yaşayan, 15-29 yaş aralığındaki gençlere uyguladığı anket formundan elde edilen veriler analiz edilmiştir. 15-29 yaş aralığı belirlenirken ülkemizde milli eğitim, gençlik, spor, kadın, aile ve kültür politikaları uygulanırken dikkate alınan yaş aralığı ve AB raporları dikkate alınmış ve ulaşılan bilgiler burada açıklanmıştır.

Gençlik çalışmalarına sosyal bilimler alanında bakıldığında yapılan çalışmaların birbirinden farklı çerçevelerde yazıldığı görülmektedir. Bu çalışmalar genellikle sosyoloji ve siyaset bilimi alanlarında daha çok yazıldığı göze çarpmaktadır. Gençlik çalışmalarına bakıldığında 5.000’in üzerinde gençlik çalışmasının olduğu ifade edilmektedir. Bu 5.000 çalışma, akademik çeşitliliklerine göre ayrıldığında ise 2.500’ün üzerinde makale ve ardından 1.500’ün üzerinde tez çalışması ile 1.000’e yakını da kitap çalışmasıdır (Yaman, 2013).

Bu çalışma ise Sultanbeyli ilçesinde daha önce toplanmış verilerin içerik analizine dayanmaktadır. Buna göre; Sultanbeyli İlçesinin 4/1’ü gençlerden oluşmaktadır. Sultanbeyli ilçesi İstanbul’da 15-19 yaş aralığı oranı yüksek ve genç nüfusun fazla olan bir ilçedir. 20-24 yaş aralığında Sultanbeyli ilçesi genç nüfus oranı, Türkiye geneli ve İstanbul daha düşüktür. 25-29 yaş aralığı ise Sultanbeyli ilçesi, Türkiye genelinden büyük, İstanbul’dan oranı düşüktür. Buradan anlaşılacağı üzere belediye, 15-19 yaş aralığına yönelik stratejik planlar ortaya koymalıdır.

Sultanbeyli ilçesinin 2009 yılı öncesinde 37 okul eğitim-öğretim faaliyetlerini verirken, 2022 yılında bu sayı özel ve devlet eğitim kurumları olmak 128 tane okul eğitim-öğretim faaliyetlerini vermektedir. İlçenin okullaşma oranı her geçen gün artmış ve bununla birlikte eğitim ve öğretimde okuma oranının artmasını sağlamıştır.

Katılımcıların eğitim durumları; %14,7’si üniversite ve üstü, %25,6’sı lise, %54,8 ortaokul ve %4,9 ilkokul ve altıdır. Katılımcıların büyük çoğunluğu ortaokul mezunları oluşturmaktadır. Çalışanların oranı %37,9 iken çalışmayanların oranı

%62,1'dir. Sultanbeyli'de genç işsizliğin oranı çok yüksektir. Bundan dolayı gençleri işgücüne katılmalarını sağlamak için niteliklerine uygun işlere yönlendirecek aracı kurumların oluşturulması gerekmektedir.

Ankete katılanların aylık toplam hane geliri anketin uygulandığı 2021 yıl itibariyle katılımcıların gelir düzeyi çoğunluk olarak 5000-7500 TL aralığındadır. İlçede gelir düzeyi düşük olan katılımcıların çoğunluğu oluşturması, gençler üzerinde gelecek konusunda endişelere yol açmaktadır.

Sultanbeyli'de yaşayan gençlerin yalnızca %12,6'sı yabancı dil bilmektedir. Erkeklerin kadınlara göre yabancı dil bilme oranı daha yüksektir. Üniversite ve üzeri eğitim durumuna sahip kişilerin yabancı dil bilme oranı ise %38,2'dir. Üniversite diploması kadar önemli hale gelmiş olan yabancı dil bilmek gibi 21. yüzyıla özgü temel yetkinliklerden yoksun olmaları gençlerin, niteliklerine uygun işlere katılmalarına ve işlerin geçerliliğine dair bilgiye erişmekte zorluk yaşamalarına neden olur.

15 mahalleden meydana gelen ilçede gençlerin memnun olmadıkları konuların başında istihdam alanları başta olmak üzere, sosyal yapıların ve kültürel faaliyetlerin yetersiz oluşu gelmektedir. Bu alanlardaki yetersizlikleri ilçede bulunan gençlik merkezleri ve kütüphane gibi alan ve yapılar kısmen giderse de bunların sayısının artırılması gerektiği ortadadır.

İlçe dışında yaşamak isteyen gençlerin (%39,4) gerekçeleri; ulaşım, istihdam, sosyal yaşam alanları vb. gibi etkenlerdir. Yaşadıkları mahalleye göre memnuniyetleri incelendiğinde memnun oldukları konu başta aile hayatı iken memnun olmadıkları konular ekonomik durum ve sonrasında sosyal hayat memnuniyetidir. Gençlere yönelik sosyal faaliyet alanları oluşturulmalıdır. Gençlerin hem sosyalleşmesini sağlayacak hem de genel kültürlerini artıracak, kültürel faaliyetler, gençlik merkezleri ve kütüphanelerin açılması ile sağlanabilir.

Ankete katılanların Sultanbeyli'de en çok memnun oldukları; toplu ulaşım olanakları, ilçede genel güvenlik ve ilçedeki yeşil alanlar olduğu görülmektedir. Sultanbeyli'de sunulan hizmetlerde kadınların memnuniyeti erkeklere göre daha fazladır. Daha genç grupların diğer yaş gruplarına göre memnuniyeti daha fazladır. Eğitim seviyesi artıkça memnuniyet düzeyinin azaldığı görülmektedir. Bundan da

üniversite ve üstü gruplarına hitap edecek eğitim, kültürel ve sosyal faaliyetlerin artırılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Gençlerin sosyal hayatta karşılaştıkları eşitsizliklerin başında ayrımcılık ilk sırada iken ikinci sırada iş hayatındaki mobbingtir. Ayrımcılığa maruz kalma nedenlerini, sebepsiz yere ve ırkından dolayı olarak açıklamışlardır. Bu durumun önüne geçebilmek için yerel yönetimin, gençlerin bir arada sosyalleşebileceği ve toplumun farklı kesimlerinin bir arada yakın bağ kurabileceği ortamları oluşturması gerekmektedir. Bu sadece yerel yönetimler değil sivil toplum, akademi, medya, özel sektör ve politika belirleyicilerin ortak mücadelesini gerektiren bir konudur.

Ankete katılan gençlerin en çok kullandıkları sosyal medya platformları Instagram, Facebook ve Twitter'dır. Burada en çok kullanılan platform Instagram'dır. Ayrıca eğitim düzeyi arttıkça Instagram kullanma oranı artmakta ve bu bir sosyalleşme aracı olarak görülmektedir. Gençlerin gündemi takip ettikleri araçlar sırasıyla televizyon, Twitter ve sosyal çevreleri olmuştur. Bu da Sultanbeyli'de yapılan tüm faaliyetlerin sosyal medya platformlarında duyurularının yapılması, yapılan faaliyetlerin etki oluşturup oluşturmadığının ölçülüp sonuçlarının paylaşılması gerekliliğini göstermektedir.

Gençlerin gönüllülük faaliyetlerine katılma oranları %9,2'dir. Ankete katılanların yer aldığı gönüllülük faaliyetinin ilk sırasında Kızılay etkinlikleri yer almaktadır. Bununla birlikte katılımcıların sivil toplum kuruluşlarına üye olma oranı %2,8'dir. Genel anlamda gençlerin gönüllülük faaliyetleri ve STK'ye üye olma oranları çok düşüktür. Bundan dolayı gençlerin karar verme mekanizmalarında daha çok bulunmaları için imkânların sağlanması ve sivil toplum bilinci aşılılarak, çeşitli kuruluşlara üyeliklerin teşvik edilmesi gerekmektedir.

Gençleri hedefleyen faaliyetlerin aile ve diğer sosyal çevredeki akran ve ilçedeki eğitimcileri de içerecek şekilde geniş bir yararlanıcı kitlenin gençler üzerindeki etkilerinin de gözetilerek planlanması ve bunların gençler üzerindeki etkileri daha sağlıklı bir şekilde saptanabilir. İlçede yaşayan gençlerin ilgi ve yeteneklerini geliştirebilecekleri faaliyet ve alanların düzenli olarak planlanması ve yararlanacakları yerlerin temin edilmesi gerekmektedir. İlçe dışında farklı belediyelerin gençlere yönelik faaliyetlerinin etkilerinin ne kadar verimli geçtiğini

belirlemek amacıyla başka belediyelerin örnek uygulamaları alınarak karşılaştırma yapılarak eksik ve olumlu yönler ortaya konularak durum tespiti yapılabilir.

Gençlerin gelişimleri açısından özellikle eğitimde ve spor gibi alanlarda önemli adımların atılması gerekmektedir. Sınava hazırlık kursları, yabancı dil eğitim kursları, çeşitli spor etkinlik ve çalışmaların yapılabileceği yapılar, yeşil alanlar vb. şeyler gençlerin yararlanabileceği şekilde hizmete sunulmalıdır. Gençlerin mutlu ve memnun olmaları için ulaşım, istihdam, çarpık yapılaşma, eğitim gibi sorunların acilen yetkili idari birimlerce ele alınması ve bu alanlarda çözüm yolları geliştirilmelidir. Yapılacak çalışmalarda diğer ilçe belediyelerin gençlere yönelik çalışmaları, yürütülen faaliyetler örnek alınıp uygulamaya geçilebilir. Gençlerin ilçede mutlu olarak yaşayabilmeleri ilçeyi benimseyebilmeleri için onlara yönelik çalışmalarda onları da sürece dahil edilmeleri sorunların çözümleri açısından önemli olacaktır.

Bir sorunun çözümünde en önemli unsur doğru teşhistir. Atılacak adımlar da ona göre yapılmalıdır. Yukarıda da değinildiği gibi var olan sorunlarda gençler doğrudan sürece dahil olmalıdır. Onların görüş ve önerileri dikkate alınmalıdır. Ve ilçede yaşanan sorunlar vakit kaybedilmeden masaya yatırılıp çözüm için harekete geçilmelidir. İlçede yaşanan belli başlı sorunlar; ulaşım ,sosyal alan yetersizliği, farklı eğitim (yabancı dil eğitim ,sınavlara eğitim kursları, sosyal ve spor etkinlikleri gibi) alanlarında kapsayıcı çalışmaların yürütülmesi gerekmektedir. Gençleri ilçeden memnun ve mutlu olmalarının yolu bu araştırmaya konu edilen ve çözüm yollarından geçmektedir.

KAYNAKLAR

- Abadan, N.** (1965). Türk Gençliği Değer Yargıları ve Siyasi Davranışı. 6. International Political Science Association (IPSA) Dünya Kongresi. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi. 20.1, 199-221.
- Acar, H.** (2008). Türkiye'nin Ulusal Gençlik Politikası Nasıl Yapılandırılmalıdır? Uluslar Arası İnsan Bilimleri Dergisi, 5(1).
- Akdoğan, Y.** (2007). Yerel Siyaset – Kavramlar. Yerel Siyaset Sempozyumu. İstanbul: Okutan Yayıncılık.
- Akın, Y.** (2004). “Gürbüz ve yavuz evlatlar”: Erken Cumhuriyet'te beden terbiyesi ve spor (1.Baskı). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Aksoy, Şinasi** (1998). “Yeni Sağ Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetim: Eleştirel Bir Yaklaşım”, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 7(1), 10–12
- Alemdaroğlu, A.** (2005). Bir “imkan” olarak gençlik. Birikim Dergisi, 176, 21-29
- Arı, S. ve Benli, F.** (2001). Gençlik Muhalefetinin Günümüzdeki Anlamı. Birikim Dergisi, 142-143.
- Armağan, İ.** (2004). Gençlik Gözüyle Gençlik 21. Yüzyıl Eşiğinde Türkiye Gençliği. Ankara: Kırkısraklılar Vakfı Usadem Yayınları.
- Avcı, Ö.** (2012). İstanbul'da Dindar Üniversite Gençliği: İki Dünya Arasında. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Aydın, Yakup** (2011). “Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Gelişim Süreci”, Dış Denetim E-Dergi, 11-20
- Barry, M.** (2005). Youth Policy and Social Inclusion Citical Debates With Young People. M. Barry (Ed.), London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Baş, H.** (2016). Yerel Yönetimlerin Gençlere Yönelik Hizmetleri: İstanbul Esenler Gençlik Merkezi Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi SBE.
- Bilhan, S.** (1996). Eğitim Sosyolojisi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayınları.
- Certel, E. ve Kurtaran, Y.** (2008). Avrupa çapında gençlik politikaları. Türkiye'de gençlik çalışması ve politikaları içinde, (der. Yörük Kurtaran, Gülesin Nemutlu, Nurhan Yentürk), İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Çelik, EG.** (2013). Yerel Yönetimlerin Sosyal Politikalara Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi SBE.

- Çetin, Z.** (2015). "Türkiye’de İl özel İdaresi sisteminin dönüşümü ve 6360 sayılı kanunun dönüşüme etkileri", Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 20(2), 247-266
- Çukurçayır, M.A.** (2007). Yerel Demokrasi ve Yerel Siyaset. Yerel Siyaset Sempozyumu. İstanbul: Okutan Yayınları.
- Deniz, A.Ç.** (2015). "Öğrenci İşi" Üniversite Öğrencilerinin Gündelik Hayatı İstanbul Örneği. 2. Basım. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Denstad, F.Y.** (2009). Youth policy Manual: How to Develop a National Youth Strategy. Paris: Council of Europe Yayınları.
- Erkul, H.** (2010). Türkiye’de Yerel Yönetimler. Ankara: Detay Yayıncılık
- Eryılmaz, B.** (2011). Kamu Yönetimi: Düşünceler, Yapılar, Fonksiyonlar ve Politikalar. 4. Baskı. Ankara: Okutman Yayıncılık.
- Eryiğit, B. H.** Belediyelerde Stratejik Planlama Sürecinde Dikey ve Yatay Entegrasyon: İstanbul Örneği, [Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi], 2012, s. 43.
- Feyzioğlu, T.** (1985). Atatürk ve gençlik. Türk Dili Dergisi (Atatürk ve Gençlik Özel Sayısı), 407, 202-210.
- Görmez, K.** (1997). Yerel Demokrasi ve Türkiye. Ankara Vadi Yayınları.
- Göymen, K.** (2000). "Türkiye’de yerel yönetimler ve yönetim: gereksinimler, önermeler, yönelimler". Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 9(2), 3-13
- Gür, B.S., Dalmiş, İ., Kırmızıdağ, N., Çelik Z. ve Boz, N.** (2012). Türkiye’nin Gençlik Profili. Ankara: SETA Yayınları.
- Hergüner, B.** (2017) "Yeni büyükşehir belediyelerinin hizmet kalitesine etkisinin değerlendirilmesi: Trabzon’dan bir vaka çalışması", Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi , 13(3), s. 631-642.
- Howard, W.** (2007). A Complex but Increasingly Coherent Journey? The Emergence of ‘Youth Policy’ in Europe. Youth & Policy, 95.
- İnanç, H. ve Ünal F.** (2015). Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ve Türkiye’de Belediyeler. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 4(17).
- İnanır, S.** (2005). Bildiğimiz Gençliğin Sonu: Halleriyle İmajlarıyla Gençlik. Birikim Dergisi, 196.
- Karaaslan, M.** (2007). Türkiye’de Yerel Yönetimler Reformu Bağlamında Yerel Yönetimlerin Özerkliği ve Denetimi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi SBE.
- Karakılıç, Y.** (2013). Yeni Yerel-Bölgesel Gelişmeler Işığında Yerel Yönetimler. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Karataş, K., Başçılar, M. ve Taşçi, A.** (2019). Türkiye- Avrupa Birliği ilişkilerinin etkileri bağlamında Türkiye sosyal politikasının değişimi. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 17(2), 195-218.
- Keleş, R.** (2011), Yerinden Yönetim ve Siyaset. İstanbul: Cem Yayınevi
- Keleş, R.** (2016). Yerinden Yönetim ve Siyaset. 4.Baskı. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Kesgin, B.** (2016). Kamu sorumluluğunda sosyal hizmet. İstanbul: Açılım Kitap.

- Kurtaran, Y., Nemutlu, G. ve Yentürk, N.** (2012). Türkiye’de Gençlik Çalışması ve Politikaları. N. Yentürk, Y. Kurtaran ve G. Nemutlu (Dr.). 4.Baskı. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Kurtaran, Y., Nemutlu, G. ve Yentürk, N.** (2008). Türkiye’de Gençlik Çalışması ve Politikaları. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Kuşçu, B.** (2018). Yerel Yönetimler ve Gençlik Politikaları Bağlamında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: T.C. Marmara Üniversitesi SBE.
- Lewis, B.** (1998). Türkiye’nin doğuşu. Ankara: Türk Tarih Basımevi. Çeviren Babür Turna
- Lüküslü, D.** (2009). Türkiye’de “Gençlik Miti”, 1980 Sonrası Türkiye Gençliği.. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Neyzi, L.** (2001). Nesne mi özne mi? Türkiye’de “gençlik” paradoksu. Uluslararası Orta Doğu Araştırmaları Dergisi, 33(3), 411-432.
- Neyzi, L. ve H. Darıcı.** (2013). “Özgürüm Ama Mecburiyetim Var”: Diyarbakırlı ve Muğlalı Gençler Anlatıyor. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Ökmen, M.** (2002). Yerel Yönetimlerde Özerklik Eğilimleri, Avrupa ve Türkiye, Avrupa Birliği Bütünleşme Sürecinde Türkiye’de Yerel Yönetimler. İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- Polatoğlu, A.** (2003). Kamu Yönetimi, Temel İlkeler ve Türkiye Uygulaması. Ankara ODTÜ Yayınları.
- Sarı, E.** (2011). Gençlik Politikası Bağlamında, Türk Gençliğinin Devleti Algılamaya Biçimi ve Devletten Beklentileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: T.C. Selçuk Üniversitesi SBE.
- Siurala, L.** (2005). A European Framework For Youth Policy. Directorate of Youth and Sport Council of Europe Publishes.
- Steinberg, L.** (2007). Ergenlik. Ankara: İmge Yayınevi. Çevirmen Kolektif.
- Sultanbeyli Gençlik Araştırması Raporu ve Eylem Planı (2021-2024)**
- Şahin, M.C.** (2007). Sanayi Toplumundan Sanayi Sonrası Topluma Farklılaşan Gençlik Hallerinin Sosyolojik Görünümü. Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi. 2, 157-177
- Şener, S.** (2013). Türkiye’de Gençlik. 4. Baskı. İstanbul: İnkılap Yayınevi.
- Şentuna, M.** (2009). Türkiye’deki Gençlik Ve Spor İle İlgili Kamu Kurumları ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Gençlik Politikalarının Değerlendirilmesi ve Bir Model Örneği. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Bolu: T.C. Abant İzzet Baysal Üniversitesi SBE.
- Tortop, N., Aykaç, B.ve Yayman, H.** (2014). Mahalli İdareler. 3.Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Uçar, A.** (2004). Belediye Hizmetlerinin Etkinliği Açısından Hizmette Yerellik (Subsidiarite) İlkesi ile Yönetişim (Governance) Kavramı Üzerine Bir İnceleme. Celal Bayar Ün. Sosyal Bilimler Dergisi, 2(1).

- UNICEF.** (2011). Report on State of the World's Children 2011: Adolescence: An Age of Opportunity Asia-Pacific Interagency Group on Youth. Investing in Youth Policy, 7-18
- Uslu, F.B.** (2013). AB'de ve Türkiye'de Gençlik Politikaları Uygulamaları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi SBE
- Yentürk, N., Nemuğlu, G. ve Kurtaran, Y.** (2008). Türkiye'de Gençlik Çalışması ve Politikaları- Gençlik Çalışmaları Temelinde Gençlik Politikaları Önerileri Türkiye Sivil Alanında Gençlik Çalışmasının Tarihsel Gelişimi. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları
- Yentürk, N., Y. Kurtaran ve G. Nemuğlu.** (2012). Türkiye'de Gençlik Çalışması ve Politikaları. Yentürk, N., Y. Kurtaran ve G. Nemuğlu (drl). 2.Basım. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Yerlikaya, F.B.** (2012). Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Dönüşümü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Isparta: T.C. Süleyman Demirel Üniversitesi SBE.
- Yılmaz, A.** (2015). AB'ye Uyum Sürecinde Türk Kamu Yönetiminin Dönüşümü Üzerine Notlar. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Isparta: Dumlupınar Üniversitesi SBE
- Yücel, H. ve D. Lüküslü.** (2013). "Gençlik Halleri: 2000'li Yılları Gençlik Üzerinden Okumak", 2000'li Yıllar Türkiye'sinde Genç Olmak. D. Lüküslü. ve H. Yücel (drl). Ankara: Efil Yayınevi.

İnternet

- Url-1** < <https://www.mevzuat.gov.tr> >, 2022
- Url-2** <<https://www.ab.gov.tr/91.html>>, 2023
- Url-3** < <https://www.mevzuat.gov.tr> >, 2022
- Url-4** <<https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/08/Onuncu-KalkinmaPlani-Genclik-Calisma-Grubu-Raporu.pdf>>, 2022
- Url-5** < e-İÇİŞLERİ PROJESİ (e-icisleri.gov.tr) >, 2022
- Url-6**
<https://www.sultanbeyli.bel.tr/wpcontent/uploads/2020/01/SB_Stratejik_Plan_2019-2024.pdf>, 2022
- Url-7** < <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr> >, 03 Temmuz 2022.

ÖZGEÇMİŞ

ÖĞRENİM DURUMU:

- **Lisans** : 2012, Azerbaycan Bakü Devlet Üniversitesi, Uygulamalı Matematik Fakültesi, Matematik-Bilgisayar Bölümü
- **Ön Lisans** : 2020, Anadolu Üniversitesi, Açık Öğretim Fakültesi, Adalet Bölümü

MESLEKİ DENEYİM VE ÖDÜLLER:

- 2012-2015 yıllarında Sultanbeyli Belediyesi Gençlik Eğitim Merkezlerinde Matematik Öğretmenliği.
- 2015-2019 yıllarında Sultanbeyli Belediyesi Gençlik Eğitim Merkezlerinde Gençlik Merkezi Sorumlusu.
- 2019-2022 yıllarında Sultanbeyli Belediyesi Gençlik Eğitim Merkezleri Şefi.
- 2022- Yılından beri Sultanbeyli Belediyesi Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürlüğü İdari Hizmetler Şefi görevini yapmaktayım.